

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR,
GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

—●—
3'üncü Toplantı
6 Şubat 2019 Çarşamba
—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un Bakanlık çalışmaları hakkında sunumu

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

3'üncü Toplantı

6 Şubat 2019 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu 10.19'da açıldı.

Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk tarafından, Bakanlık çalışmaları hakkında bir sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 13.31'de toplantıya son verildi.

6 Şubat 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.19

BAŞKAN: Emrullah İŞLER (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Kamil AYDIN (Erzurum)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nazım MAVİŞ (Sinop)

BAŞKAN – Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakanımız, değerli katılımcılar, basınımızın değerli mensupları; toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonun 27'nci Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı'nın 3'üncü Toplantısını açıyorum.

Gündemimizde Millî Eğitim Bakanımız Sayın Ziya Selçuk'un, Komisyonumuzu Bakanlık çalışmaları konusunda bilgilendirmesi yer almaktadır.

Şimdi öncelikle sözü Sayın Bakanımıza veriyorum. Sonrasında söz talebinde bulunan değerli üyelerimize sırasıyla söz vereceğim.

Buyurun Sayın Bakanım.

II.- SUNUMLAR

1.- Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un Bakanlık çalışmaları hakkında sunumu

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, sayın basın mensupları; buraya Millî Eğitim Bakanlığı olarak hoş geldik. Ben uzun süredir aslında sizin heyetinize Millî Eğitim Bakanlığında neler yapıldığı, nelerin planlandığı ve nasıl bir sürecin bizi beklediği konusunda bir paylaşım da bulunma ihtiyacı içindeydim çünkü burası Türkiye'nin kalbi. Sizler hepiniz milletimizin temsilcisi olarak Türk milletinin geleceğine ilişkin daha iyi bir eğitim sisteminin nasıl kurulacağına dair ana kararları alan ve bu doğrultuda da çeşitli icraatların ortaya konulmasına imkân hazırlayan bir çatının altındaki mümessillersiniz. Bu bakımdan, Millî Eğitim Bakanlığı yaptığı iş ve işlemler hususunda heyetinizi bilgilendirmek ve bu konularla ilgili daha ayrıntılı bir paylaşım sürecini yaşamak noktasındaki talebini Sayın Başkanımızla paylaştı, kendileri sizin nezdinizde bunun uygun olabileceğini ve böyle bir paylaşımından mutluluk duyacaklarını ifade ettiler.

Benim bugün aslında çok uzatmadan ana çerçeve konusunda “Mevcut durumumuz nedir ve geleceğe dair nasıl bir beklenti ve perspektifimiz var?” bunu sizinle paylaşma ihtiyacı hissettim çünkü bu paylaşımlar vasıtasıyla bazen belirsizlik içeren, bazen çok net olmayan hususlar ortada kalabiliyor, bunları birinci elden paylaşmak bizi mutlu edecek. Çok temel olarak eğitimde bizim beklediğimiz şey aslında bir sistem kavramı üzerinden inşa edilebilir. Bütün dünya, özellikle ekonomisi, iktisadi hayatıyla eğitim hayatını örtüşürme noktasında çok büyük bir gayret içerisinde. Yani eğitimin muhtevası, ekonominin ihtiyaçları, endüstrinin talepleriyle uyumlu olmalı ve birbiriyle mütenasip bir tablo sergilemeli biçiminde bir bakış açısı var. Bu bakış açısı elbette doğru ancak bir taraftan da eğitim sadece endüstrinin ihtiyaçlarını dikkate alan bir kurum olarak kendisini tarif edemez, bunu da izah etmekte yarar var.

Bizim vizyon dokümanında da izah etmeye çalıştığımız gibi, insanı sadece ekonominin gereklerini yerine getirecek bireyler olarak görmekten vazgeçip insanı bir bütün olarak, tırnak içinde “insan” kelimesine yaraşır bir biçimde ele almayı hedefleyen bir bakış açısı var. Burada “sistem” kavramı şu

açından çok önemli: Yapısal olarak bütün dünyada gerek ekonomide gerek sosyal hayatta, kurumsal yapılarda postmodern bir rüzgârın da etkisiyle çok büyük dönüşümler yaşanıyor. Bu dönüşümlere de Türkiye küresel olarak eklenmeye çalışıyor, özellikle 12 Eylül'den sonra bu çabaların Türkiye'de giderek arttığını fark ediyoruz. Bu manada bizim Millî Eğitim Bakanlığı olarak dünyadaki teknolojik ve bilimsel değişimleri dikkate alan bir eğitim çerçevesi tartışmasına ihtiyacımız var. Bu tartışma, bizim eğitimimizin kendi iç rekabeti ve uluslararası rekabette nerede olduğuyula alakalı bir tartışma yani bizim eğitimimizin ürettiği unsurlar -bunlar insan olabilir, nesne olabilir veyahut da bir yapı olabilir, kurum olabilir- acaba uluslararası standartlar çerçevesinde nerede? Şimdi, bu anlamda baktığımızda Türkiye -bunu sıklıkla da duyuyorsunuz- AK PARTİ döneminde, özellikle nicel unsurlar konusunda, derslik sayısındır, öğretmen sayısındır, dijital altyapıdır, bunun gibi birçok parametrede... Gerçekten birçok ülkeyi bir tabloda toplasanız bu kadar sene içerisinde bu tür varlıklar üzerindeki büyük değişimi gözleme imkânı çok zordur; bu gerçekten bir başarı hikâyesi, bunu netlikle vurgulamak lazım.

Peki, bu yeter mi? Elbette yetmez. Bunun üzerine yani daha ağırlıklı olarak “nicel” diye tarif ettiğimiz çalışmaların üzerine nitelik ve kaliteye dair çalışmalara da ağırlık vermemiz gerekiyor. İşte bu dönemde bunu yapabilmek için de tıpkı ekonomideki yapısal dönüşüm gibi, ulaştırmadaki yapısal dönüşüm gibi, iletişim altyapısındaki yapısal dönüşüm gibi eğitimin de bir yapısal dönüşüme ihtiyacı var. Bu ihtiyacı gözetirken her an değişen, dönüşen gereksinimler doğrultusunda bir bakış açısı sergilememiz elbette söz konusu. Eğer yapay zekayla ilgili artık gündelik kullanıma giren bir durum söz konusuysa elbette eğitimin de kendisini buna uyarlaması lazım. Eğer ileri teknoloji ihracatını artırmak isteyen bir Türkiye varsa elbette eğitimin de kendisini buna uyarlaması lazım. Eğer dünyadaki uluslararası araştırmalar çerçevesinde daha üst sıralarda yer almak isteyen bir ülke varsa o zaman bunun gereği olan işleri yapmak bizim vazifemiz.

Bu bağlamda, öncelikle Millî Eğitim Bakanlığının dijital olarak öğrenen bir teşkilata dönüşmesi ana hedeflerden birisi. Ne demek “öğrenen bir teşkilat”? Bizim sürekli olarak milyarlarca data girişimiz var, veri girişimiz var. Bu veri girişinin her birisinin statik olarak bir sunucuda duruyor olmasının politika geliştirme ve karar destek sistemi oluşturma anlamında ciddi bir etkisi yok çünkü bu veriler statik olarak duruyor. Eğer bu veriler öğrenen akıllı bir sistem üzerinde dijital olarak entegrasyon projesine tabi tutulabilirse o zaman Millî Eğitim Bakanlığı çok sayıdaki birbirinden bağımsız veri tabanını birleştirip tek bir arayüzde bütün sistemin bütün verisini, herhangi bir öğretmenin notunu, herhangi bir öğrencinin ödevini, bir öğretmen akıllı tahtaya kaç kere dokunmuş ve ne amaçla dokunmuş, bu dokunuşların hangisi ne kadar eğitsel değer taşıyor, bunun analizine kadar şu anda bir veri toplama imkânımız var. Buradan da sistemin performansı noktasında dolaylı bir performans ölçümü söz konusu. Bizim çeşitli sınıf düzeylerinde yaptığımız “ABİDE” isimli değişik ölçme araçları ve uygulamaları da bizim sistemin fotoğrafını çekme noktasındaki araçlarımız arasında yer alıyor.

Şimdiye kadar, geçtiğimiz dönemlerde yapılan birçok güzel iş var ve bu işlerin üzerine, dili biraz dönüştürerek... Niye dönüştürme ihtiyacındayız? Çünkü evrensel ihtiyaçlar bunu gerekiyor yani zamanın ruhundan kaynaklanan değişiklik ihtiyacıyla geçmişteki yapılan işlerin üzerine bir şey koyarak gitme ihtiyacını buluşturmak gerekiyor. Bu anlamda da büyük bir dijital entegrasyon projemiz yürüyor. Bu olduğunda bütün okulların, bütün öğrencilerin, bütün verilerin, hepsinin birbiriyile alakalı olarak bir karar destek sistemi üzerinden öğrenen bir örgüt olarak Millî Eğitim Bakanlığının gelişmesini sağlayacağını çok rahatlıkla söyleyebiliriz. Bunun da birkaç aylık bir proses süreci var. Bu süreç içerisinde de zamanla artık bizim sistemdeki birçok faktörün diğer faktörlerle bağlantısını mobil bir şekilde izleme fırsatımız olacak ve Millî Eğitim Bakanlığının kalite güvence sistemini oturtmuş olacağız.

Bu temel dijital altyapının hemen arkasından öğretmen meselesi bizim özellikle vurguladığımız bir konu. Öğretmen konusu Türkiye'nin elbette hem akademik olarak hem de bürokratik olarak, siyasi olarak çeşitli veçhelerden ele alabileceği bir konu. Öğretmenlerimizin hâlihazırdaki sayısı, niteliği ve kaynağında öğretmen yetiştirme biçimi ve benzeri bütün faktörler bizim öğretmen yetiştirmeyi yeniden ele alma ihtiyacımızı gündeme getiriyor çünkü 12 Eylülde yapılan bir YÖK sistemi var ve YÖK sisteminin öngördüğü bir öğretmen yetiştirme sistem var. Öğretmen yetiştirme sistemi içerisinde de öğretmenlerin belirli bir kaynaktan yetişme biçimi var. Bu yetişme biçimini de bir şekilde ele alan ve Yükseköğretim Kuruluyla olan çok sağlıklı bir iş birliğimiz var. Bu iş birliği içerisinde öğretmen yetiştirmenin yeni tekâmül sürecini oluşturmak ve bir eğitim fakültesinin yeniden tasavvuru ve inşası noktasında “Acaba nasıl bir öğretmen yetiştirme süreci önce pilot olarak, sonra da genel olarak yapılabilir.” çalışmaları sürüyor ve çok ileri bir noktaya da gelmek üzereyiz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir araya gireyim.

Değerli görsel basın mensuplarını dışarıya davet ediyoruz. Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öğretmen eğitiminde bizim özellikle Kuzey Amerika geleneği ve tarzı üzerine kurmaya çalıştığımız bir öğretmen yetiştirme modeli var hâlihazırda yani bu, biraz önce arz etmeye çalıştığım gibi, 12 Eylülden sonra eğitim fakültelerinin yapılanma biçiminden kaynaklanıyor. Fakat Türkiye Cumhuriyeti'nin de geleneksel olarak bir öğretmen yetiştirme tarzı, duruşu ve üslubu var. Yani köklerin ortaya koyduğu bir gelenekten de çok rahatlıkla söz edebiliriz. Bu geleneğin aslında uygulaması, nasıl yapıldığı 70'li yılların ortasına kadar çok verimli bir şekilde nasıl idare edildiği de belli. Bizim yeni bir uygulama değişikliği ya da öğretmen yetiştirmeyi kaynağından dönüştürme anlamında Yükseköğretim Kuruluyla yapmayı planladığımız çalışmalar işte bu geleneği dikkate alan ve öğretmen yetiştirmedeki daha önceki tecrübelerimizi dikkate alan ve uygulama ağırlıklı teori ile pratiği ayırtırmayan, teorinin içerisine pratiği, pratiğin içerisine teoriyi koyan bir yaklaşım söz konusu. Bunun için de belirli pilot eğitim fakültelerinde biraz önce ifade etmeye çalıştığım eğitim fakültesi ve öğretmen yetiştirme modelini önümüzdeki öğretim yılından itibaren hayata geçirmeye gayret ediyoruz. Bunu bütün Türkiye'ye, bütün eğitim fakültelerine yapmanın başlangıçta birtakım sakıncaları olabileceği, bu yüzden de pilot çalışmalarla başlanmasının daha işlevsel olacağı konusunda bir mutabakat var.

Öğretmen yetiştirmeyi niye bu kadar önemsiyoruz? Çünkü eğitim sistemlerinin hijyen faktörleri dışındaki ana faktörlerinden ikisi, bir, uygun bir sistem var mı yani işlevsel, işlek ve canı olan bir sistem yani her an mevcut ihtiyaçlara göre dönüşebilen, öğrenebilen bir sistem var mı? Bu sisteme uygun bir öğretmenimiz var mı? Bu iki soru çok önemli ülkelerin eğitim sistemlerinde. Öğretmenlerin niteliği çok yüksek olsa bile eğer bunun akışkanlığını sağlayacak bir eğitim sistemi, sistem altyapısı olmazsa nitelikli öğretmenlerin çabaları bireysel olarak kalır ama sistemin buna müsaade ettiği bir evren söz konusuysa öğretmen bu akışkan sistem içerisinde çok daha rahat hareket edebilir. Bu sebeple, biraz önce söylediğim sistem tasavvuru içerisinde bir yapılanma ihtiyacımızın, bir dijital entegrasyon ihtiyacımızın olması tamamen bununla ilgili yani aktörlerin ve parametrelerin birbiriyle ilişkili biçimde ve verimli bir şekilde çalışmasıyla ilgili.

Bunun hemen arkasından bizim çok önemseydiğimiz ve sistemde ana değişkenler arasında gördüğümüz üçüncü bir konu da okul konusu yani okul toplumunda birim nasıl aileye okul da eğitim toplumunun birimidir. Bir ülkede aileyi eğer çökertirseniz, aile bozulursa toplumun sosyolojisi, antropolojisi ve ethosu tümüyle yıkılır. Aynı şekilde eğitim sisteminde de eğer okul birim olarak yapısal bir sorun yaşarsa bütün eğitim sisteminin arasındaki kılcal damarlar kopar. Bu manada

bizim okul sisteminin yeniden yapılandırılmasına verdiğimiz önem çok büyük. Okul sisteminin yapılandırılmasından kastımız şu: Bir defa bu dijital entegrasyon süreci içerisinde bütün okulların ortak bir hedefe doğru yöneltilmesi çok önemli. Yani bir okulun müdürü, bir okul toplumu, öğretmenler ve diğer çalışanlar acaba biz bu okulda ne yaparsak bu okulu çok daha verimli hâle getiririz? Bizim okulun eksik yönleri nelerdir? Acaba bizim okulda iyi bir müdür var diyebilmek için hangi parametreler söz konusu olmalı ki ve bunlar ölçülebilir olmalı ki biz bir okulun haritasını, fotoğrafını ve kalitesini görebilelim ve bunu da ulusal standartlarda görelim, hatta evrensel standartlarla ilişkilenebilir, UNDP'yle bağlantılı hâle getirilebilir ve çeşitli OECD'nin eğitim göstergeleriyle uyumlu bir şekilde biz bunu nasıl yapılandırabiliriz? Bizim, mesela, diyelim ki kütüphanelerle ilgili verilerimizde uluslararası endekslerde sıkıntılar var. Birçok ülke kendi sınıflarındaki kitapları bile kütüphane olarak nitelerken biz okullarımızın içerisindeki hiçbir kitaplığı ya da okul kütüphanelerini kütüphane olarak görmüyoruz. Bunun gibi yaklaşık 50 kadar parametrede bizim aslında verimiz olduğu hâlde verinin intikali konusunda ya da verinin tablolaştırılması konusundaki bazı problemlerimiz ya da düzeltebileceğimiz aksaklıklar olabilir. Bu anlamda biz okulun içindeki yapısal ilişki örüntüsünü, okulun yönetsel örgütlenme biçimini, okuldaki bütçeleme sistemini, okuldaki verimlilik analiz metodolojisini, okulun takip sistemini, okulun diğer okul ve tüm Türkiye'deki ilçe ve illerdeki bütün okullarla ortak bir havuzda buluşturulmasını bir mukayese ve öğrenme analitiği zemini oluşturulmasını sağlamamız gerekiyor. Yani şu anda her il kendi içerisinde çok büyük bir gayretle kendi ilindeki okulların yükselmesi konusunda çabalar sarf ediyor, sergiliyor. Fakat bunlar ulusal ölçekte karşılaştırılabilir bir referans noktasıyla ilişkilendirilebilir ve kime göre biz neredeyiz sorusunun cevabını verebilir bir durumda şu anda değil ama elimizde şu ana kadar yapılmış e-okul gibi ve benzeri birçok alt sistem var ve bunlar dünya ölçeğinde çok başarılı sistemler. Yani mesela bir e-okulu alın dünyadaki birçok ülkeyle karşılaştırm, çok daha verimli, çok daha işlevsel. Buna benzer çok iyi altyapılar da var Millî Eğitim Bakanlığında ve bu geçmişte güzel projelere imza atılmış anlamını da taşıyor. Bunun üzerinde acaba yeni makine öğrenmesi ve yapay zekâ çerçevesinde biz bunu bir tık yukarı nasıl çekeriz ve sistem kendi kendine bir karar destek sistemiyle kendini yeniler ve bir sonraki yılın politikası ne olmalı, bunu o yazılım bize söylüyor olmalı. Bu anlamda bir yapay zekâ çalışması söz konusu. Bunun da okul düzeyinde çalışıyor olması lazım. Yani ben bir okula sizin derslik sayınız ya da kaç saatiniz boş geçti, kaç tane ücretli öğretmenin var diye sorduğumda bunun tek tek yazışmayla öğrenilen bir şey değil, anlık olarak zaten görülebilen bir şey hâline gelmesi lazım. Aksi takdirde data girişinden ya da eksikliğinden kaynaklanan sorunlarla biz mevcut istatistiklerimizi çok sağlıklı toplamayabiliriz. Okulların yapısal olarak dönüşümünde büyük ölçüde bütçeleme sisteminde birtakım çalışmalar var ve Türkiye Büyük Millet Meclisimizin vereceği kararlar doğrultusunda okulların bütçe sistematiğinin iyileştirilmesi konusunda da beklentilerimiz var. Bunun ötesinde, okul yöneticilerinin yönetsel rollerinin dönüştürülmesi ve yöneticiliğin özel bir görev alanına dönüşmesi konusunda da öğretmenlik meslek kanunu taslağı çerçevesinde de bazı çalışmalar var. Yani okulun yöneticisinin, okulun zümrelerinin, okulun öğretmenlerinin bir ekip ve takım olarak birlikte hareket etmesinin zeminini ve okulun kendi fotoğrafını her gün, her an izleyebilir ve onlarca parametre içerisinde biz acaba hangi parametrede hangi düzeydeyiz, bunu her okulun kendisinin görmesi mümkün olacak ve okulun ilerleme projeksiyonu nedir, okul biz ne yaparsak ulusal düzeyde, uluslararası düzeyde mesafe alırız, bunun için somut ölçütlere dayalı anlık bir tabloya sahip olacak. Bunun da pilot uygulaması şubat ayı içerisinde başlıyor.

Okulu önemsememin temel sebebi şu: Önce büyük sistemden söz ettim, arkasından öğretmenlerden söz ettim. Hiçbir eğitim sisteminin kalitesi öğretmenin kalitesini aşamaz. Bu anlamda bizim öğretmenliğe yönelik olarak büyük bir yatırıma ihtiyacımız var. Öğretmen kalitesinin artması sistem tasarımı sağlandıktan sonra sistemin işlevsel ve optimal düzeyde yarar sağlayacak hâle gelmesini

kolaylaştıracak. Fakat hemen arkasından yani sistem, öğretmen ve okul... Okul örgütünün tanzimi noktasında alacağımız bu mesafeler ki ikinci dönemin sonunda zaten biz ön pilotlamalarımızı yaptık. Ön pilotlamaların arkasından şimdi gerçek pilotu yapıyoruz bu ikinci dönem. Arkasından da ülke ölçekli çalışmalar için eksikimizi görüp nerede ne hatamız var bunları düzenleyip düzeltip sisteme entegre etme noktasındaki çabalarımız sürecektir. Sistem, öğretmen ve okulun hemen arkasından, devam ettiğimizde, burada öğretim kademeleri büyük önem taşıyor. Öğretim kademelerinin eğitim tabiatının dönüştürülmesine biraz ihtiyacımız var. Çünkü bizim okullarımız sınav baskısı nedeniyle büyük ölçüde bizim bilişsel alan dediğimiz, düşünce alanı dediğimiz yere hizmet ediyor. Yani çocuklar sadece belli bilgilerin öğrenildiği ve sınav sonuna kadar unutmazsanız başarılı sayıldığı bir geleneğe sahip. Bu beş yılın, on yılın, yirmi yılın bir meselesi değil, çok uzun, on yılların meselesi bu. Burada beklenen şey şu: Vizyonu 2023 dokümanında da ifade edilmeye çalışıldığı gibi, insanın düşünce, duyu ve eylem üçlemesinde bütünsel gelişimine hizmet eden bir eğitim sistemine ihtiyacımız var. Yani biz çocuğun duygusunu ihmal edersek şahsiyet inşası noktasında sorun yaşarız. Biz çocuğun fiziksel, eylemsel, hareketsel gelişimi konusunda eğer bir ihmalde bulunursak o zaman da çocuklarda hiperaktivite gibi, dikkat bozukluğu gibi, obezite gibi birçok problemin peş peşe geldiğini görürüz. Yani çocuğun bir eğitimsel denge içerisinde düşünce, duyu ve duyum dediğimiz ya da eylem dediğimiz alanda müşterek olarak bir yükselmeye ihtiyacı var. Peki, bunu yapmak için daha önce de çeşitli seferler izah etmeye gayret ettim, bizim karnemizin -mesela lise karnesini alalım- sol tarafı talimdir, sağ tarafı terbiyedir bütün karnelerde. Bizim karnemizin sol tarafında çok sayıda ders var yani 15-16, bazen daha fazla ders var ama sağ tarafında herhangi bir açıklama, herhangi bir ölçme, herhangi bir değerlendirme yahut çocuğa rehberlik eden, yol gösteren bir izahat bölümü yok. Bu şunu gösteriyor: Biz büyük ölçüde çocuğun bilişsel gelişimi üzerinden bir eğitim sistemi düzeneğine sahibiz. Oysa bu bütünlüğü sağlamazsak insanın yaradılışına hürmet etmemiş oluruz yani insan duyu olarak da, fizik olarak da, düşünce olarak da eş zamanlı dönüşmesi gereken bir varlık. Bu olmadığında tabiatından uzaklaşır. Uzaklaştığında bizim nevroz dediğimiz vakalar ortaya çıkar, başka istenilmeyen durumlar, davranışlar oluşabilir. Bu bütünlüğü sağlamak için burada en çok vurgulayacağımız alanlardan bir tanesi bu e-portfolio meselesi. Bu da önümüzdeki haftalarda gündeme gelecek bir konu ki önümüzdeki her ay içerisinde bir iki tane çok temel sistem entegrasyon bileşenlerini topluma paylaşıcağız. İleride paylaşacağımız konulardan bir tanesi de bu e-portfolio meselesi. Bu portfolio meselesi bir çocuğun okul öncesinden itibaren ilgisi, yeteneği, mizacı, başarıları, etkinlikleri, performansları, çeşitli duygusal hususiyetleri, çocuğun fiziksel olarak çeşitli başarıları, aldığı ödüller, sertifikalar vesaire vesaire yani bir çocuğun eğitim hayatına dair ne varsa bunun izlenebilir, gözlenebilir olması ve çocuk Türkiye’de hangi okula giderse gitsin merkezî olarak bunun takip edilebilir olması gerekiyor ve bu çocukların bu özelliklerinin ölçülmesinin arkasından da çocuğun neye uygun olduğu, ilgisinin, yeteneğinin neye dair olduğunun akademik olarak, bilimsel olarak ortaya konması ve hangi çocuğu nereye yönlendirirsek daha mutlu olur, daha verimli olur anlamında elimizde bilimsel bir veri olması lazım. Bugün biz çocuklara yönelik rehberlik çalışmalarımızı ve bu çocukları tanımaya dönük olarak ailelere vereceğimiz bilgileri vesaire vesaire şu anda çok derli toplu ve ülke ölçekli ortak bir veri tabanından yapamıyoruz ama bunu çok kısa bir süre içerisinde, hemen birkaç ay içerisinde bütün Türkiye’nin hizmetine önce pilot olarak sonra da ülke ölçekli koymuş olacağız. Bunu çok önemsiyorum çünkü çocukları okul öncesinden itibaren tanımsaksak onları bilimsel olarak yönlendirme imkânımız azalır ve çocuğun kendini tanıması, ailenin çocuğunu tanıması konusunda yeterli bir veri elde etmemiş oluruz. Verinin elde edilmesi ve verinin yönetilmesi, veriye dayalı bir yönetim uygulanabilmesi için bir veri kütüphanesine, veri ambarına ihtiyacımız var. Ama bunun için de her çocuğun hakkında konuşurken “Bu çocuk iyi, fena değil. Gayet güzel gidiyor.” biçiminde bir günlük ifade yerine, bu çocuğumuzun bilişsel alandaki dikkatle ilgili, bu çocuğun mesleki

ilgisiyle ilgili, bu çocuğun mizacıyla ilgili şunları, şunları, şunları çok somut olarak çocuğu tanıma açısından her bir çocuk için bireysel olarak söyleyebilmemiz lazım. E-portfolyo bunu sağlayacak olan bir çalışmadır ve şu anda pilotlamaları bitti. Önce küçük ölçekli pilot devam edecek ikinci dönem, arkasından da ülke ölçekli çalışmalara geçmiş olacağız.

Bütün bu ön pilotlama ve pilotlama diye ayırmamın ve ülke ölçekli diye ayırmamın temel sebebi şu: Biz, yeterince anladığımız, yeterince denediğimiz, yeterince emin olmadığımız hiçbir şeyi ülkeye birdenbire uygulamak niyetinde değiliz, bir sürpriz yapmak niyetinde değiliz. Yani durup dururken, müktesep hakları dikkate almadan ani değişiklikler yapmak istemiyoruz. Bu sebeple de hangi çalışmayı yaparsak yapalım muhakkak surette, ön pilotlamasını, pilotlamasını, sonra da ulusal ölçekli kısmını adım adım yapıyoruz. Tabii, bir beklenti de var, yüksek bir beklenti var, “Neden hemen bütün Türkiye’de bu değişimler yapılmıyor? Neden birdenbire Türk eğitim sisteminde projeler hayata geçmiyor?” Benim bütün meslek hayatım çok ani değişikliklerin büyük sistemlerde büyük kırılmalara ve problemlere yol açtığını görmekle geçti. Toplumun beklentisi yüksek, “Bir an önce somut projeler ortaya koyun.” biçimindeki eleştirileri ya da istekleri, arzuları fark ediyorum. Fakat benim hizam her zaman tabiat olmuştur yani yaratılışın sistematiği olmuştur. Bir çocuk dokuz ay on günde doğacaksa dokuz ay bekleyeceğiz yani bunu daha önce doğurtmak doğru değil; çay demlenecekse çay demlenecek yani demlenmeden içmek doğru değil.

Bu vizyon belgesinin arkasına üç yıllık bir takvim koyduk, bunu hususen koyduk çünkü hangi ay, hangi sene, neyi adım adım yapacağımızı somut olarak orada zaten söylüyoruz. İkinci yılda çıkması beklenen bir şeyi hemen bu ay bekliyor olmak bence çok rasyonel değil. O yüzden de bu beklentiği lütfen takvimi dikkate alarak yorumlamaya çalışalım derken tam da anlatmak istediğim şey bu. Bunun bir zamanı var, bunun bir olgunlaşma süreci var. Biz oturup akademisyenlerle, öğretmenlerle, yöneticilerle, ilçe ve il müdürleriyle haftalarca, aylarca çalışıyoruz, tamamen mutfağın sesine bakıyoruz. Bunun sadece akademisyenlerin bakış açısıyla olamayacağını o kadar farkındayız ki. Ama onların söylediği ve onlarla yaptığımız, bütün bu istişareyle yaptığımız çalışmaların da bir pilota ihtiyacı var. Yani saha bunu söylese de bizim bunu denememiz lazım, görmemiz lazım. Bu yüzden belirli süreçleri beklemek zorundayız. Bilimsel araştırma süreçleri ve metotlarında belirli deney aşamaları var, hepiniz biliyorsunuz. Bu deneysel setlerin aşamalarının muhakkak surette dikkate alınması lazım. Eğer sonraki aşamaları önceden yaparsak sistemde bir tıkanma olur. Bu e-portfolyo, dijital altyapının veri ihtiyacını karşılayacak olan unsurlardan bir tanesi.

Hemen arkasından başka bir konumuz var. Bu, benim eğitim hayatımda, eğitim öz geçmişimde çok önemsedğim bir şey. Bunlar da tasarım-beceri atölyeleri. Tasarım-beceri atölyeleri, aslında çocuğun bütünsel gelişimine hizmet eden bir araç mahiyetinde. Bütünsel gelişimden kastım şu: Bir çocuk belirli konuları sınavlarda bilirse bu, onun bilişsel gelişiminin sadece belli bir kısmıyla ilgilidir. Mesela PISA’yla ilgili bir örnek vereyim: PISA araştırması ya da dolaylı olarak sınavı... İnsanın duygusal gelişimi, hareketli motor gelişimi, sosyal gelişimi, bilişsel gelişimi gibi bir sürü gelişim alanı var, bu gelişim alanlarından sadece bir tanesiyle ilgileniyor PISA. Neyle ilgileniyor? Bilişsel yeterliliklerle ilgileniyor. Bilişsel yeterliliklerin de birkaç parametresiyle, akıl yürütme, eleştirel düşünme gibi 4-5 tane parametresiyle ilgileniyor. Bu 4-5 parametre üzerinden de bir ülkenin eğitim sisteminin kaliteli olup olmadığına karar veriyorlar. Aslında, bir çocuğun eğitiminin kaliteli olup olmadığı... PISA’nın koskoca bir daire içerisindeki küçük bir bilişsel alanın bir alt alanına yani akıl yürütme ve eleştirel düşünme gibi bir alt alanına bakarak bir ülkenin eğitim sisteminin ve insan yetiştirme düzeninin bütününe tarif etmesi doğru değil.

Bu eleştiriler çok yoğunlaştığı için, şu anda Türkiye'nin de ülke ölçekli olarak katıldığı Duygusal ve Sosyal Beceriler Projesi başladı OECD'de. Biz buna ülke olarak katılıyoruz, diğer bütün katılımcı ülkeler şehir ya da eyalet olarak katılıyorlar. Biz bunu önemsiyoruz çünkü çocukların sosyal gelişiminin, duygusal gelişiminin, şahsiyet gelişiminin çok önemli olduğunu, hayatta duruşun bilişsel bilgiyle ilgili değil, şahsiyetle ilgili olduğunu düşünerek bu meseleyi önemsiyoruz. Bunu şunun için söylüyorum: Tasarım-beceri atölyeleri çocuğun sosyal, duygusal, fiziksel, duyumsal becerilerinin gelişmesi için tam bir atölye niteliğinde. Çocuğun elini daha fazla kullanmasının bir ortamını sağlıyor.

Bizim ISCED dediğimiz, UNESCO'nun bir meslekler sınıflandırması var. ISCED diyor ki: “Şu, şu, şu alanlarda meslekler vardır. Bunlar şu sektörlerle bağlantılıdır. Bu sektörler de üniversitelerin şu, şu bölümleriyle bağlantılıdır.” ISCED uluslararası meslek sınıflandırması anlamında önemli bir ölçüt, bir kıstas. Bu bakımdan, biz de mesleklerle ilgili bir çalışma yaparken ISCED'i dikkate alıyoruz çünkü evrensel kodlarla hareket ediyorlar. Buradaki meslek sınıflandırmalarının üniversitede insani bilimler, beşerî bilimler, mühendislik bilimleri, sanat alanları, dil alanları, tıp, sağlık bilimleri gibi birçok alanda yayıldığını görüyoruz. Fakat bu yayılma bizim ortaöğretimde bir karşılığı bulmuyor. Ortaöğretimde karşılığı olmadığı gibi ortaokul ve ilkokulda da bir karşılığı yok. Bizim, tasarım-beceri atölyeleriyle yapmak istediğimiz şey, ISCED'deki bu meslek sınıflandırmasının üniversiteye, üniversiteden liseye, ortaokula ve ilkokula izdüşümünü sağlamak. Yani her ilkokula, her ortaokula bir mühendislik atölyesi, bunun işte robotik tarafı olabilir, makine, ahşap, metal tarafı olabilir, sanat atölyeleri olabilir; burada dille ilgili çalışmalar, dramayla ilgili çalışmalar, hizmet sektörünün ihtiyacı olan konularla -hizmet sektörü de ciddi bir sektör Türkiye'de- onunla ilgili mesleklere dair izdüşümler olabilir. Bütün okullara aşağı yukarı 5-6 tane atölyenin belirli bir süre ve süreç içerisinde yerleştirilmesi çalışması söz konusu. Bununla ilgili çalışmaların tasarım aşaması ve bütün paydaşlarla olan görüşmeler aşaması öğretmenlerimizle, okul yöneticilerimizle, sivil toplum kuruluşlarıyla, anne babalarla, çocukları davet ederek bu atölyelerin nasıl olması gerektiğine, ergonomik tarafından tutun, işlevsellik tarafından tutun oradaki mekân tasarımı açısından tutun, hepsine aylardır çalışılıyor ki daha önceden benim şahsi deneyimlerim de olduğu için bunu hemen icraata sokma noktasında aslında bir birikimimiz var. Millî Eğitim Bakanlığının da çok güzel birikimi var geçmişten getirdiği. Biz bununla ilgili yaklaşık 30 kadar ortaokul, lise ve ilkokulda Türkiye'de bu hafta bir pilot başlattık. Dünyada buradaki arkadaşlarımızın, öğretmenlerimizin eğitimleri vardı başkent öğretmen evinde. Bu arkadaşlarımıza bu atölyelerin çalışma biçimi, süreci, oranın yönetilmesi, verimliliği, etki analizi nasıl yapılır, bunun nasıl olacağı, öğretmenlerin hangi atölyede ne yapacağı, hangi atölyenin içeriğinin hangi dersle nasıl bağlantılı olduğu, bunun bahçe tasarımıyla ne ilgisi olduğu, bunun çocuğun tabiatla ilişkisi açısından, çocuğun kuşları, bitkileri, ağacı, her neyse, tanması açısından nasıl bir fonksiyonu olacağı, çocuğun bunu evle nasıl bağlantılı hâle getireceği, çocuğun gerçek proje yaparak ne yapabileceği ya da öğleden sonraları diyelim ki büyük bir futbol kulübünün futbol okuluna, akredite bir okula çocuk kaydolduğunda, aslında oraya gitse de biz onu dersten sayacağız...

Yani şu anda şöyle bir şey var: Çocukların spor hayatını okul ve sınav hayatı öldürüyor. Bir çocuk saat üçe kadar okulda kalıyor, sonra eve gidiyor, işte yemek yiyor veya dinleniyor. O saatten sonra da herhangi bir kulüp, antrenman için hafta içinde yeterli saati bulamıyor. Dolayısıyla bizim çocuklarımız “Sınav mı spor mu, sınav mı sanat mı?” ikilemine düşüyorlar. Biz bu ikileme düşmesini istemiyoruz çocuğun ve sanatsal bir etkinliğe gittiğinde de bunu tasarım-beceri atölyelerinin bir aktivitesi olarak... Ya da lise öğrencisi uzaktan öğrenmeyle eğer bir sertifika almışsa biz onu da ders olarak sağlayacağız. Bu bizim akredite yapımız içerisinde ise çocuk evden de bir dersi alabilir ve onun sınavına daha sonra girer, alabiliyorsa o sertifikayı alır, biz onu ders sayarız.

Bütün bu tasarım beceri atölyelerinin Türkiye'nin sanatının, sporunun gelişmesi, çocukların tameratla, tadilatla uğraşması, çocukların problem çözme becerilerinin geliştirilmesi, günlük hayatta karşılaşacakları muhtemel sorunlarla başa çıkma, sorun çözme becerisine katkı sağlanması için binlerce tecrübe yaşatacağız inşallah o çocuklara bu atölyelerde. Bu çocuklar bu binlerce tecrübenin sonunda hangi mesleklere ilgi duyduklarını ilkokuldan itibaren içselleştirmeye başlayacak çünkü "Ben mühendislik atölyesinde bir köprü kurarken mi daha mutluym, sanat atölyesinde drama yaparken mi daha mutluym ve başarılıym, ben hizmet sektörüne ilişkin bir icrada mı daha mutluym yoksa salt bilimsel bir bilgi üretimi, bir TÜBİTAK projesi vesaire, buralarda mı daha mutluym, sosyal faaliyetlerde mi daha başarılıym, lider miyim ben, grup lideri miyim, arkadaşarımla, kimlerle nasıl anlaşabiliyorum, anlaşamıyorum?" bunun binlerce kez tecrübesini yaptığında... Bugün mesela, ben bazen karşılaşıyorum, lise sondaki çocuk "Ben acaba hangi bölümü seçsem?" diye endişe taşıyor. Bunun okul öncesinden itibaren e-portfolyo ile beslenmesi, "Bak çocuğum, senin ilkokuldaki tanılama ve senin özelliklerini ortaya koyma konusundaki bilimsel testlerimiz, ölçeklerimiz bunlar, senin özelliklerin bunlar. Anne babası, bakın, çocuğumuzla ilgili size şöyle bir dosya sunuyoruz..." İlkokulda, ortaokulda, lisede yıllar boyunca bu çocuğu tanımakla ilgili akademik bir havuzumuz olacak ve bu arada da çocuk sadece testler vasıtasıyla, gözlemler ve rubrikler vasıtasıyla değil, tasarım-beceri atölyelerinde deneyerek, yaparak kendisinin neye yatkın olduğunu, nerede başarılı olduğunu, efendim hitabette bu çocuğun önceliği mi var, liderliği mi güçlü, bu çocuk acaba el becerilerinde mi çok güçlü, sanata çok mu duyarlı; bütün bunları binlerce kez öğretmenin, çocuğun, ailenin görme fırsat olacak bu süreç içerisinde.

Bu atölyelerin inşaatı bitti. Ankara'da, işte Kentkoop'ta, şurada burada, İstanbul'da, bazı illerimizde bu atölyelerle ilgili, mimarlarımız aylardır çalışıyorlar. Bütün bu atölyeleri yıllardır yapan öğretmenlerin tecrübeleri ışığında da her bir okulumuzun öğretmenlerine bir hizmet içi eğitim veriyoruz. Hepsine mentor tayin ettik. Bu mentorların gözetiminde, akademisyenlerin gözetiminde bu atölyeler ikinci dönem çalışacaklar. Ondan sonra ekonomik olarak gücümüzün yettiği kadar bir sonraki öğretim yılında biz bunları bütün Türkiye'ye yaygınlaştırma noktasında "Bismillah." diyeceğiz ve devam edeceğiz meseleye.

Bununla ilgili de STK'lerle, işte iş dünyasıyla görüşüyoruz, işte Odalar ve Borsalar Birliğiyle görüşüyoruz, Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçeleri var, onlarla görüşüyoruz. Tasarım-beceri atölyelerinin mümkün olduğu kadar hızlı bir şekilde bütün Türkiye'de artırılması gerekiyor. Şöyle bir şansınız var: Bizim illerimizin yarısından fazlasında öğrenci sayımız, sınıf mevcutlarımız çok düşük ve bizim oralarda boş sınıflarımız çok. Biz bu boş sınıfları bu atölyelere dönüştürerek, derslerle bağlantısını kurarak öğretmen eğitimlerimizi yaparak... Ki şöyle bir prensibi izah etmek isterim müsaadenizle: Biz hiçbir projeyi ortaya koyduktan sonra "Hadi yapın." demeyeceğiz, biz önce öğretmenleri o konuyla ilgili eğiteceğiz, öğretmenlerin sertifikalarını vereceğiz, öğretmenlerin dokümanlarını hazırlayacağız. Bütün bu süreç bittikten sonra "Sizin bildiğiniz şeyi yapmaya başlıyoruz." diyeceğiz yani yapmaya başladıktan sonra üç-beş günlük eğitimle "Hadi bu işi yapın." demeyeceğiz. İsterse bu müfredat değişikliği olsun yani önce müfredatı değiştirip sonra üç-beş gün eğitim verip "Hadi bunu uygulayın." demek çok işlevsel ve rasyonel değil. Önce, yapılacak olan şeyin herkes bir eğitimi almalı, görmeli, karşılaşmalı, aşına olmalı. Sonra biz o değişikliği getirdiğimizde "Bu bizim bildiğimiz şey zaten." diyebilmeliler.

Tasarım-beceri atölyelerinin üzerinde biraz uzun durdum ama bunu hassaten yapıyorum çünkü burası bizim okullarımızı dönüştürmenin temel aracı mahiyetinde bir özellik taşıyor. Malumunuzdur, Türkiye'nin imkânı en iyi olan okulu ile imkânı en kötü okulu arasındaki fark yüksek. Bu fark çok yüksek olduğu için -Kıta Avrupası'nda bu yüzde 10'ların altında yani bütün okulların arasındaki fark

çok düşük- veliler şunu söylüyorlar: “Biz şu okula gitmek istiyoruz, buraya gitmek istemiyoruz.” Eğer Türkiye kendi okullarının imkânlarını iyileştirir ve özellikle alttaki okulların yükselmesine gayret sarf ederse o zaman bizim okullarımızın arasındaki ranj daralacak. Daraldığı için de veliler bu okul ile bu okul arasındaki farkı vazgeçme maliyeti açısından çok fazla dikkate almayacaklar zaman içerisinde. Eğer ekonomik olarak, hani imkânlar el verdiği ölçüde okullarımız arasındaki farkı alttakileri yükseltmeye gayret ederek başlarsak -ki şu anda onu yapıyoruz inşallah- bunun için de okullarda öğrenci başına verilen ücret için bir matris endeks çalışması yaptık. Yani hangi okulun öğrencisine kaç lira verirse o okul kalkınır, hangi okulun imkânları çok iyi, ona daha az verirse, diğerine daha çok verirse yani eşitliğe dayalı bir metodolojiden adalete dayalı bir metodolojiye doğru bir kayma söz konusu. Diyoruz ki: “Bu okulun ihtiyacı daha çok, o zaman oraya daha çok verelim. Bu okul zaten bayağı imkânları yüksek bir okul, o zaman bunlara biraz daha az verelim.” biçiminde daha adil bir sisteme yönelik bir çalışma bitti. Bunun da pilotlarını bitirdik. Önümüzdeki öğretim yılında bu fiilen devreye girecek. Ekonomik olarak arka planını da halletmiş durumdayız bunu nasıl yapacağımızın.

Bunu şunun için önemsiyorum: Okula “iyileşin”, okula “kendinizi geliştirin” demek sadece bir talimatla olmaz. Okula hizmet içi eğitim desteğiyle olur, okula parasal destekle olur, okulun eğitimsel ihtiyaçlarını karşılamakla olur ve okullarımızın eğitimin dışında bir işle uğraşmaması için bizim onların her türlü ihtiyacını karşılamamızla olur.

Bunun ötesinde, bu ana konfigürasyon yapılarından bahsettikten sonra, konu o kadar fazla ki isterseniz yabancı dil eğitimi isterseniz üstün yetenekliler, özel yeteneklilerin eğitimi isterseniz yurt dışındaki Türklerin çocuklarının ve ailelerinin eğitimi; çok büyük bir sıkıntımız ve iki buçuk aydır onu çalışıyoruz. Bütün dünyadaki STK’leri ve bizim oradaki yurttaşlarımızı davet ediyoruz onların problemleriyle... Şimdi, mart başında Almanya’da çok büyük bir çalıştay yapılacak.

İster o problemler olsun ister teftiş sistemi olsun ister erken çocuklukta ne yapmaya çalıştığımız olsun, bütün bunların her biriyle ilgili vizyon belgesi hazırlarken yaptığımız fizibilite çalışmaları vardı. Tabii o belge çok dar ve sayfa sayısı az olduğu için “Orada yazan hususları nasıl gerçekleştireceksiniz?” diye suallere de muhatap oluyoruz. Aslında her biriyle ilgili, mesela diyelim ki öğretmen yetiştirme biçimi. X fakültesini almak, x fakültesinin atama yükseltme yönetmeliğini değiştirmek, x fakültesindeki ders çizelgesini farklılaştırma, o fakülteadaki öğrenme öğretme süreçlerini yapılandırmak, orada bizim “transdisipliner” dediğimiz bir anlayışı hükümran kılmak, oranın yönetsel özerkliğiyle ilgili farklılaştırma getirmek vesaire vesaire. Yaklaşık 20 parametrede bir eğitim fakültesi nasıl dönüştürülür bununla ilgili benim geçmiş yıllardan başka üniversiteleri kurarken de hazırladığım çalışmalar vardı, benim dışımda yapılmış çalışmalar var ya da okul öncesi eğitim 5 yaş zorunlu olursa yaklaşık 17 parametrede değişiklik oluşuyor. Norm kadroda farklılaşma oluyor, üniversitelerden mezun sayısında değişiklik ihtiyacı oluyor, derslik sayısında değişiklik ihtiyacı oluyor, bütçe finansmanında değişiklik oluyor, müfredatta değişiklik oluyor. Yani biz sadece “Zorunlu kılalım 5 yaş.” dediğimizde, bu kararın etkilediği bütün parametreleri senkronize olarak ele almak zorundayız. Yani ben böyle bir karar alırsam eğitim sistemi finansal olarak, fiziksel olarak, mevzuat olarak, sosyal olarak, psikolojik olarak nasıl etkilenir? Bunun parametrelerini her bir kararı alırken, o bizim kullandığımız büyük bir matris var, o matrisin üzerinden buraya dokunursak şu 17 parametre etkileniyor; dolayısıyla onları dikkate alarak bunu değiştireceğiz. Meslek kanunu çıkacak mesela. Meslek kanunu çıkarsa bunun sosyal maliyeti ne, fiziksel maliyeti ne, terör bağlantısı ne, bunun finansal maliyeti ne, bütün bunlarla ilgili bir analiz çalışmamız var.

Bu çalışmayı yaparken şunu özellikle söylüyorum: Eğitimde bir karar alınacaksa bu kararın önümüzdeki yıllara yansımalarının ve olumlu olumsuz etkileşiminin ne olacağını simülasyon çalışmasının bitirilmesi gerekiyor. Simülasyon çalışması yapılmadan eğitimde karar almak, her yeni çözüm bir sonraki probleminiz demektir. Yani çözüm diye şimdi bir şey koyarım ben ama o, benim bir sene sonra problemim hâline gelir. Dolayısıyla bizim bunu yapmamız için koşulların hazır olması lazım. Koşullar hazır olmadan inanın bu kararların hepsini uygulamaya sokmak mümkün. Biz hemen atölyeleri de devreye sokarız, öğretmen eğitimini de devreye sokarız ama bütün bunları yaptığımızda biliyoruz bir sene, iki sene sonra daha büyük problemlerimiz olacak. Bunun önüne geçebilmek için bizim simülasyon politikalarımızı geliştirmemiz lazım, modellemeler yapmamız lazım. Burada da akademik olarak standartlara uymamız lazım.

Mesela ortaöğretimde bu en son dersane meselesiyle ilgili bir şey gündeme geldi. Bununla ilgili de aylardır çalışıyoruz ve orada endüstri mühendisleriyle tasarladığımız bir sistematik var. Bütün sistemi dersane üzerinden yorumlamaktan kaçınıyoruz ki öyle bir derdimiz yok bizim. Bizim derdimiz, ortaöğretimin kalitesinin artırılmasının ve kariyer rehberliğinin yöneliminin dikkate alınmasının bir çalışmasıdır bu. İlkokulumuz ve orta okulumuz güçlendirilmezse bizim lisemiz hep zayıf kalır. Bu sadece bir lise meselesi değil. Yükseköğretimde belli tasarımlar yapılmazsa ortaöğretim çöker. Yani bunu bir entegre proje olarak almak zorundayız. Ve ortaöğretimde -inşallah ilan edeceğimiz mart ayı içerisinde- oradaki sistematığın her bir çocuğun, dağ başında da olsa, Türkiye'nin en iyi fizik öğretmeninden bir fizik dersini bir video kütüphanesinden izlemesinin imkânı, mobil olarak izlemesinin imkânı, yüz yüze olarak izlemesinin imkânı, çağrı merkeziyle talepte bulunmasının, veli rehberliğiyle bunu zenginleştirilmesi, çocukların ilgi meslek envanteriyle her birinin gerçekten özelliğinin ne olduğunun belirlenmesini, her bir çocuğa kişisel olarak, 3 milyon çocuk varsa, 3 milyon ayrı çocuk için kişiye özel yıllık takvim çıkarılması, çocuk herhangi bir soruyu çözerken soruyu çözemezse, o soruyu niye çözemediğini yazılım otomatik olarak "Senin 11'inci sınıfta a ünitesinde bilemediğin, yapamadığın, anlamadığın bir konu var -bu konuyu ekrana otomatik olarak getirip- önce sen bunu çalış, ondan sonra bu soruyu çözeceksin..." Yani geçen seneki, iki sene önceki, üç sene önceki bir konuyu anlamamışsa bir çocuk bir soruyu çözemediğinde bizim şu anda hazır olan haftaya devreye sokabileceğimiz bir yazılım var gerekirse. Bu yazılım çocuğun kişiye özgü olarak seviyesini günlük olarak değiştiriyor, "Bu tempoyla devam edersen senin kazanma ihtimalinin olan seçenekler şunlardır ama şöyle yaparsan budur." diyor. Anlamadığı konular neyse bunu yazılım otomatik olarak biliyor ve o çocuğun önüne hazır getiriyor o konuyu. Yani çocuk o konuyu bir yerlerde arayıp da bulmaya çalışmıyor. Konunun adını da söylüyor eksik olduğu, onun sayfasını da önüne hazır getiriyor. Dolayısıyla çocuğun izlenmesi, kendi kendini gözlemesi, ister dershaneye gitsin ister gitmesin ister evinde olsun ister dağ başında olsun, nerede olursa olsun Türkiye'nin en iyi hocalarından ders alma imkânı var. En iyi matematikçilerinin video kütüphanesini hazırlıyoruz yani konuları anlatıyorlar onlar ve bu konu nasıl anlatılır, Türkiye'deki en başarılı öğretmenler bunu nasıl anlatıyorlar, bunun örneğini öğretmenler de görecek, çocuklar da görecek.

Bu manada çok basit bir çerçeve çizdim ama bunun veri akış sistemi, çocuk mesela "Ben şurayı seçmek istiyorum." diyor orada veya "Şurayı kazanmak istiyorum." diyor. Onun kazanmak istediği yer otomatik olarak yükseköğretime gidip oranın kontenjanıyla ilgili bir karar destek çıkarıyor; bilmiyorum anlatabildim mi. Yani çocuklar neyi seçmek istiyorsa bunun yükseköğretimdeki kontenjan karşılığıyla ilgili bir politika dokümanı çıkarıyor yazılım. Dolayısıyla sistemi entegre etmek ya da ihtiyaç hangi alanda, ne kadar ihtiyaç var, hangi mesleklerin ne özelliği var.

Mesela mesleklerle ilgili iki hafta sonra bir portal açıklayacağız. Türkiye'deki bütün mesleklerin tanıtım videoları, bunların ekonomik durumları, bunların gelecekteki durumları, dünyadaki durumları, bütün bunlarla ilgili binlerce sayfalık binlerce videolar, tanıtımlar, çocuk neyi öğrenmek istiyorsa hazır bir meslek portalı çıkıyor. Böylece de çocuk oradan bunu öğrenmek imkânına sahip.

Şimdi, diğer bütün okullarımızla ilgili de... Ben hepsine ayrı ayrı girmek istemiyorum çünkü çok uzun sürecek.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, isterseniz şöyle bir toparlayın da, belki soru sormak isteyen üyelerimiz olacak, vakit hızla ilerliyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Toparlıyorum...

Ben sadece mantığımızı, mantalitemizi, meseleye nasıl yaklaştığımızı izah için bunları anlattım. Hangi konu olursa bunun iz düşümü, yansımaları orada var zaten. Onu da sorulara göre yönetebiliriz inşallah.

Buyurunuz efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakanım. Çok verimli bir bilgilendirme oldu.

Buyurun Sayın Kaya.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkanım, öncelikle böylesi bir olağanı sağladığınız için şahsınızda Komisyonumuza teşekkür ediyorum. Sayın Bakanımıza da hoş geldiniz diyorum.

Gerçekten, on altı yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı dönemindeki eğitimin geldiği noktanın bir öz eleştirisi niteliğinde ciddi bir sunum yaptınız. Gerçekten oldubittilerle eğitimin ani değişiklikler gösterdiğinde çok ciddi sorunlarla karşılaşılacağına altını çizmeniz bizim açımızdan oldukça önemli çünkü bu Komisyon salonu da bilir ki 4+4+4 sistemi, sizin söylediğiniz süzgeçlerden geçirilmeden, tartışılmadan hayata geçirildiği için yaşadığımız handikaplar ortada duruyor. Bunu sizin de tespit etmiş olmanız gerçekten sevindirici. Özellikle eğitimin öğretmen yetiştirmeden, öğretmenin kalitesini eğitimin kalitesinin üzerine çıkarmadan bu işin çözülemeyeceğini belirtmiş olmanız da ayrıca sevindirici çünkü kendi tarihimize referans verdiniz. Yani anlattığımız sistem aslında köy enstitüleri modelinin 21'inci yüzyılda nasıl hayata geçirileceğine dair ipuçları veriyor. Öğretmen okullarında öğretmen yetiştirmedeki o performansın çağımıza uygun hâle getirilerek nasıl ilerletilebileceği konusunda bir sunumunuz oldu. Hiçbir eğitim sisteminin kalitesi, öğretmen kalitesinin üzerinde olamaz tespitinize yürekten katılıyorum. Doğru. Bunun için yapılması gereken bir iş var, sizin de çok önemsedığınız. Daha önce de TEDMEM'de -başkanlığımı yaptığımız kurumda- öğretmen meslek kanunu teklifi hazırladılar, biz de Cumhuriyet Halk Partisi olarak Komisyondaki arkadaşlarımızla birlikte bir öğretmen meslek kanun taslağı hazırladık ve Meclise sunduk. Buradan, hem sizin tespitiniz hem de eğitimin ihtiyacı olan bu kanun taslağının Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından da dikkate alınarak, ciddiye alınarak onun üzerinde çalışılıp bizim kanun teklifimiz gerçekten yetersizse bunun yenisinin Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından verilmesi hâlinde öğretmen meslek kanunu teklifinin çıkartılması konusunda üzerimize düşen tüm görev ve sorumluluğu yerine getireceğimizi bir kez daha belirtmek istiyorum.

Tüm siyasi partiler, seçim öncesi öğretmen meselesini, eğitim meselesini çok dikkate aldılar. 3600 ek gösterge meselesini Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı da seçim meydanlarında söyledi, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı da seçim meydanlarında söyledi, Milliyetçi Hareket Partisi, İYİ PARTİ yani tüm siyasi partiler bunu seçim meydanlarında söylediler. Seçim bitti, yeni bir seçim geldi. Şimdi yapılması gereken, sizin tespitleriniz gerçekten bilimsel, eğitimin bilimsel yanına ilişkin bir tespit olduğu için öğretmenin bu konuda öncül hâle getirilmesi gerekiyor, bu sorunun çözülmesi gerekiyor.

Şöyle bir şey söylediniz: “Bir atölye çalışmalarına da başladık.” dediniz. Şimdi spor salonları okullarımızda çok yetersiz, kütüphaneler çok yetersiz, laboratuvarlar çok yetersiz. Bunları siz de biliyorsunuz. Uygulamalı yetiştirebilmemiz için öğrencileri bu yetersiz olanları yeterli hâle getirmek gerekir. Bu konuda ciddi bir sorunumuzun olduğunu düşünüyorum. Dediniz ki: “Özgür düşünebilen öğretmen, özgür düşünebilen idareci, özgür düşünebilen öğrenci yetiştirmek lazım ki biz dünyayla baş edebilelim.” Yani birkaç dakikalık ya da yarım saatlik bir PISA sınavlarıyla Türkiye’nin eğitim sisteminin değerlendirilmesi bir haksızlık, doğru değildir. Doğru, haklısınız ama 95 puan almış, Türkiye birincisi olmuş bir öğretmenin üç dakikalık bir mülakatla elenmesini nasıl izah edeceğiz? Şimdi, yaptığımız uygulamalarla söylediğimiz sözlerin birbiriyle çeliştiğini çok açık şekilde görüyoruz.

Bir şey daha belirttiniz. Son üç yılda temel liselere ilişkin ve merdiven altı dersanelere ilişkin, mevcut iktidar, AK PARTİ iktidarı bir hamle yaptı. Şimdi siz bir tartışmayı gündeme getirdiniz. Temel liselerle ilgili biz o zaman uyarmamıza rağmen “Temel liseler ve dersaneler eğitim sistemini kemiren bir yapıdır, lütfen bu yapıya izin vermeyin.” dememize rağmen ne temel liseyi açan işletme sahipleri bizi dinledi ne de Adalet ve Kalkınma Partisinin ilgili bakanları dinledi. Şimdi geldiğimiz nokta, sizin de tespitleriniz ışığında, diyorsunuz ki “Temel liseler bu şekilde devam edemez. Özel okula devam eden öğrenciye devlet para veremez.” Bunları, el insaf, yıllardır söyledik, dinlenmedi ama bu sözün geç de olsa hayata geçmesi bizim açımızdan da önemlidir. Bu önemli noktanın altını çiziyorsunuz.

Size bir soru sormak istiyorum: ALES’e, sınav sonuçlarına, sınava girenlerin tamamı bir üniversitenin sisteminden rahatlıkla bakabilir mi? Bunu görebilir mi? Buna herhangi bir inceleme, araştırma yasağı mahkeme getirebilir mi? Yani özgür üniversitelerde ben bir sınava giriyorum, benimle birlikte sınava girenlerin aldığı puanları görüyorum, diyorum ki -işte öğretmenlerde var biliyorsunuz- benim 125 puanım var, arkadaşımın da 130 puanı var “Benim istediğim okula arkadaşımın önce ben atanamam çünkü benimki 125, onunki 130.” Bunu gördüğüm zaman tatmin oluyorum, ikna oluyorum ama bunu göremezsem, buna erişemezsem, burada ikna olmamın mümkün olmadığını sizler de bilirsiniz. Öğretmen meselesini gerçekten öne alacaksa şu ayrımı bitirecek miyiz, Millî Eğitim Bakanlığının böyle bir çalışması var mı? Ücretli öğretmen, sözleşmeli öğretmen, kadrolu öğretmen ayrımını gidermeden öğretmeni nasıl olacak da bilimin, çağın gereklerine uygun hâle getireceğiz? Son günlerde yaşanan KPSS’deki puanla mülakattaki puan ayrımı gerçekten hem aileleri hem de öğrencileri mağdur ediyor, öğretmenleri mağdur ediyor. Sizin belki bilginiz yoktur, bilginiz varsa açıklarsınız. Bugünkü Haber Türk gazetesinde bir açıklama var. Millî Eğitim Bakanlığından yetkili bir şahıstan aldığı bilgiye dayanarak bir haber yapmış Haber Türk. Diyor ki: “Bizim mülakatta düşük puan vermemizin nedeni, güvenlik soruşturmasına takılan öğretmeni mülakatta düşük puan vererek eliyoruz.” Böyle bir şey olamaz. Mülakatı geçecek, mülakatı geçtikten sonra güvenlik soruşturmasından geçecek, güvenlik soruşturmasında eğer devleti zararı uğratacak, devleti terör örgütleriyle ilişkilendirmiş bir yapısı varsa o zaman kişinin kendisine “Senin FETÖ terör örgütüyle ilişkin var ya da başka bir terör örgütüyle ilişkin var, bundan dolayı da seni öğretmen olarak alamıyoruz.” denir. Kişi de eğer böyle bir durumu yoksa mahkemeye gider, haklıysa hakkını alır, haklı değilse devleti biz korumak zorundayız, çocuklarımızı rastgele bir yapıya emanet edemeyiz, bu doğru. Bunu yapabilmek için ciddi bir araştırmaya ihtiyaç var. Eğer Millî Eğitim Bakanlığında adı geçen yetkilinin söylediği doğruysa vahim bir durumla karşı karşıyayız. Doğru değilse, Danıştayın kararı çok açık ve net Sayın Bakanım: artı 3, eksi 3. KPSS’den aldığı puanın 3 puan aşağısı, 3 puan yukarısı verilebilir. Bunun dışında, 93 puan almış bir öğretmene siz mülakatta 54 puan veremezsiniz. Hukuksal olarak bu mümkün değil. Eğer biz sizin söylediklerinizi -bilime, çağdaşlığa ve dünyayla ölçülebilecek bir sunum yaptınız- hayata geçireceksek o zaman bu uygulamaların mutlaka ve mutlaka değiştirilmesi gerekiyor.

Bir de son dönemlerde şöyle bir durum yaşıyoruz: Sizler de takdir edersiniz ki Türkiye Cumhuriyeti devleti 15 Temmuz hain darbe girişimiyle karşı karşıya kaldı, 252 canımıza mal oldu, binlerce insanımız bundan zarar gördü. Bu terör örgütü diye tarif edilen örgüt, FETÖ'cü örgüt tüm kurumlara girdi ve tüm kurumlara sızdı. Zaten Sızıntı diye dergiyi çıkarttığında bir sızma harekâtı olacağını dünya âlem biliyordu. Bu sızmayla birlikte Millî Eğitim Bakanlığı da bundan en çok etkilenen bakanlığımız. Şimdi, Millî Eğitim Bakanlığının buradan bir ders çıkartarak cemaat ve tarikatlarla kurduğu ilişkiye dikkat etmesi gerekmiyor mu? Şimdi, mahkemeye intikal etmiş, mahkeme tarafından da kanıtlanmış Ensar Vakfıyla, yurtlarda çocuklara tecavüz edildiği mahkeme kararıyla ispatlanmış olan bir vakıfla Antalya İl Millî Eğitim Müdürlüğü arasında bir protokol imzalanıyor, bu protokoldeki değerler eğitimini bu vakıf verecek. Şimdi, tüm değerlerimizi, toplumsal değerlerimizi, gelenek ve göreneklerimizi, inanç değerlerimizi yok sayan, çocuklara yönelik bir tacizi yaygınlaştıran bir vakıfla böyle bir anlaşmaya nasıl oluyor da izin veriliyor? Bu konuda Millî Eğitim Bakanlığının önümüzdeki dönemi tasarlarken 4+4 sisteminde yaptığı yanlışlığa tekrar düşmeyeceğini sizin sunumunuzdan anlıyorum yani çok güzel bir sunum var, gerçekten bu sunumu izlediğimizde gönlüm ferah. Ben diyorum ki 21'inci yüzyıl Türkiyesine uygun bir köy enstitüsü modeli getiriyor Ziya Selçuk ve takdirle karşılıyoruz. Öğretmen sorunlarını tamamen ortadan kaldırıyor, takdirle karşılıyoruz ama Adalet ve Kalkınma Partisindeki milletvekili arkadaşlarıma bu çağrım da, gerçekten Ziya Bey'in önünü açalım, bu yaklaşımlarını hayata geçirmek için gelin öncelikle TEDMEM ve Cumhuriyet Halk Partisinin hazırlamış olduğu öğretmenlik meslek kanununu Parlamentodan çıkartalım. Sayın Bakanımızın eline verelim, elini kolaylaştıralım.

Yapılmayan okulların, ayrılmayan bütçenin, 2002'de iktidara geldiğinizde yüzde 17,38 olan eğitim bütçesinin bu dönem, 2019'da yüzde 4,88'e düşürülmesinin önüne geçelim. Ek bütçe talep etsin Millî Eğitim Bakanlığı, biz de Cumhuriyet Halk Partisinin milletvekilleri olarak bu talebin altına imzamızı atacağız, bedenimizi de koyacağız, yeter ki Türk millî eğitimi bir siyasi partinin eğitim politikası olmaktan çıksın, millî eğitim politikası olsun. Eğer bunlar yapılabilirse, bu konuda bir yol alınabilirse inanan Türkiye'yle hiçbir ülke baş edemez çünkü küçücük bir Finlandiya'dan alacağımız bir örnek yok bizim, Finlandiya bizden örnek alacak, Hollanda bizden örnek alacak.

BAŞKAN – Sayın Kaya, diğer milletvekillerimize de söz verme adına lütfen...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bitiriyorum.

Sayın Bakanımızın açıkladığı sistemler özellikle Almanya'da, Hollanda'da, İsveç'te, İsviçre'de, Finlandiya'da uygulanan sistemlerden örnekler benim gördüğüm kadarıyla ama Sayın Bakanımız da altını çizdi, aslında bizim tarihimizde buralardan örnek almaya ihtiyacımız olmadan yapabileceğimiz işler var. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün başöğretmen olarak tahta başına geçtiğinde okuma yazma oranı Türkiye'de yüzde 3'tü, bugün yüzde 93'e gelmiş. Biz kendi ayaklarımızın üzerinde durabilecek yapıdayız, yeter ki iktidarıyla, muhalefetiyle, toplumun tüm kesimleriyle, eğitimin paydaşlarıyla ortak hareket etmeyi önümüze koyalım diyorum.

Yolunuz açık olsun, size kolaylıklar diliyorum. Atacağımız her olumlu adımda yanınızda olacağız ama olumsuz adımları eleştirmeye de devam edeceğiz.

Saygılar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, müsaade ederseniz diğer soruları veya değerlendirmeleri de alalım, sonra size sözü bırakalım.

Sayın Koncuk, buyurun.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Bakanım, öncelikle hoş geldiniz.

Tabii, Millî Eğitim Bakanlığı yönetilmesi en zor bakanlık çünkü Türkiye’de herkes eğitim öğretimden anlıyor. Yani eğitimin problemleri herkesin meselesi, eğitimle ilgili, yoldan geçen vatandaşa bile sorsanız söyleyeceği üç beş cümle ortaya çıkar. Aynı zamanda bu da bir problem yaratan bir durum aslında yani herkesin anladığı bir alanda böyle, bir şeyler yapmak da zor, onun için Sayın Bakanın işi de zor. Çünkü Sayın Bakan da böyle bir atmosfer içerisinde birtakım böyle yol gösterici baskıların, vesairelerin olması da mümkün.

Şimdi, Sayın Bakanımızın konuşmalarını çok dikkatle dinledim, dedim ki: Ya, eyvah, bizim on altı yılımız boşa gitmiş. Yani burada her ne kadar Sayın Bakanım “Ya, bu e-okul sistemi de bayağı güzel, bizden öncekiler de güzel şeyler yapmış.” diye bir örnek verse de ama diğer anlattıklarından hareketle hiçbir şey yapılmamış on altı yılda, on altı yıl boşa gitmiş. Öğretmen yetiştirmeden, efendim, yurt dışındaki Türklerin eğitimine kadar Sayın Bakanımızın projeleri olduğunu kendisi burada ifade etti. Doğrudur, olması gereken budur ama keşke daha önce bir sistem olsa da Sayın Bakan onu -o olumlu sistem neyse- geliştiren bir tavırla meseleleri burada ifade etmiş olsaydı ama demek ki Sayın Bakanımın da bu on altı yıl boyunca öyle elle tutulur bir şey göremediğini görüyoruz ki ben de göremedim yani Sayın Bakan görememiş de ben de bir eğitimci olarak yıllardır bunu göremedim. Keşke olsaydı.

Şimdi, tabii, bunlar önemli şeyler, burada teorik olarak söylediği bu konuların hayata geçmesi son derece önemli. Bunlar yıllardır konuşulan şeylerdir aslında. Aslında hep portfolyo ifadesiyle... Türkçe bir kelime kullanmakta daha fayda var Sayın Bakanım, size yakışan da odur, Türkçeyi öne çıkarmamız, yani “portfolyo” değil de başka bir kelime orada bulalım, “kişisel” denilebilir, “e-kişisel” denilebilir. Onu yapmakta fayda var. Aslında bir yönlendirme sistemi. Aslında öğrenciyi merkeze alan, onun birtakım ilgi ve istidatlarını ortaya çıkarmaya yönelik... Benim anladığım bu. Bu yapılırsa son derece güzel çünkü zaten yıllardır aslında yapmamız gereken ama bir türlü metodunu, yolunu yordamını bulamadığımız bir durum, inşallah Sayın Bakanım bulur, biz de o konuda kendisini destekleriz; fikren de destekleriz, pratik olarak da destekleriz.

Ama tabii tüm bunları yapabilmek için elimizdeki manivelanın çok sağlam olması lazım Sayın Bakanım, bizim problemimiz burada. Problem burada yani elimizde yükü kaldıracak iken böyle bükülen, eğilen, arıza yapılan bir manivela varsa o yükü kaldıramamız mümkün değil. O manivela, öğretmen yani öğretmen yetiştirmeden tutun, sonraki dönemlere ve öğretmenlerimizin içinde bulunduğu psikososyal durumların hepsini ilgilendiren bir durum. Yani biz o manivelayı yani öğretmeni kazanmadan eğitimde herhangi bir alanda bir başarı hikâyemiz olamaz, mümkün değil, bunu sağlayamayız. Bir kere bunu sağlamamız lazım. Nasıl yapacağız?

İyi bir yönetici atama sistemi getiremedik Sayın Bakanım. Siz iddialı girdiniz ama son açıklamalarınız o iddialarınızla maalesef çelişen bir durum, yani “Müktesep haktır.” filan... Müktesep hak olur mu? Bir gecede bir kanunla 16 bin okul müdürü görevden alındı bu ülkede. Yani onların niye müktesep hakkı yoktu da bunların var? Dolayısıyla burada bizim, gerçekten, liyakati, beceriyi, donanımı, yönetici atama sisteminde önceleyen bir sistemi kurmamız lazım. Bunu ilk düğmeyi ilikleme olarak görmek lazım. İlk düğmeyi bir türlü iliklemedik, hep üçüncü düğmeden başladık, ikinci düğmeden başladık. Dolayısıyla, bu yönetici atama sistemini, efendim, şu dünya görüşündeymiş, bu dünya görüşündeymiş filan ayırımına gitmeksizin -bunu ben yapacağımıza, buna sizin de inandığınıza inanıyorum, biliyorum da- inşallah bunu başarırız yani bunu başarmamız lazım, ilk adım budur Sayın Bakan. İyi bir yönetim ve öğretmen verimliliğini artıran bir yönetim aynı zamanda kurmamız lazım. Hani bir “At yiğide göre kişner.” sözü var. Atalarımızın son derece güzel sözleri var. Dolayısıyla burada iyi bir yönetici atama sistemi ve öğretmen verimini artırmak... Aslında Türkiye’de öğretmen meslek kanunu içerisinde... Ben hep şöyle düşünmüşümdür biraz da: Ya, bir öğretmen koruma kanunu da mı çıkarmak lazım?

Gerçekten. Çünkü şu anda öğretmen kendisini sahipsiz görüyor ve öğretmenlerimizin birçoğu geçmiş dönemlerin tam aksine öğrenciden ürker bir hâlde sayın milletvekillerim. Maalesef böyle bir durum var, bunu üzülerken ifade ediyorum. Öğretmenin öğrenciden korktuğu, ürktüğü, veliden korktuğu, ürktüğü bir ülkede “Biz bu öğretmenle başarıyı nasıl sağlayacağız?” sorusunu gerçekten samimiyetle sormak lazım. Yani politik bir soru değil. Bunun mutlaka cevabını bulabilmemiz gereken bir soru. Dolayısıyla burada bir öğretmen koruma kanunu gerçekten ciddi bir şekilde düşünmemiz lazım veya öğretmen meslek kanunu içerisinde mi bunun bir... Yani öğretmen desin ki “Kardeşim, benim arkamda devletin gücü var, Millî Eğitim Bakanlığının gücü var, ben böylesine güçlü bir insanım.” Aksi takdirde bunu düşünemeyen bir öğretmenle biz okullarımızda öğretmen verimliliğini artıramayız, öğretmen etkisini de artıramayız. Artıramadığımız zaman bunun öğrenciye yansımaları zaten söz konusu olmaz.

Tabii, öğretmeni de tek kaynaktan kadrolu bir sistem içerisinde mutlaka yapmamız lazım. Bu tartışılmaz bir konu. Yani öğretmenler odasına girdiğimiz zaman bütün öğretmenlerin özlük hakkı, ekonomik hakkı, tayini, terfisi, izni hepsinin aynı olması lazım. Bu asla kabul edilemez. Hiçbir gerekçe öğretmenler odasında farklı hukuki normlara, haklara sahip öğretmen gruplarının oluşmasını doğru bulamaz, hiçbir anlayış. Onun için, bu, savunulamaz bir durumdur. Onun için, bu sözleşmeli öğretmenliğin kaldırılması lazım.

Tabii, hep ifade ettik, kurallı bir Millî Eğitim olmalı, kurallı. Yani öğretmen tayin olduğu zaman orada ne kadar görev yapacağını bilmeli, o yıl sonunda mutlaka tayininin çıkacağını bilmeli, “Belli bölgelere -belli bir yıl olmayabilir- mutlaka benim tayinim gerçekleşecek.” diyebilmeli ama bunu diyemiyor.

Şu anda, mesela Sayın Bakanım, geçende -sizin de bilginiz vardır- 958 öğretmenin özür tayinleri gerçekleşmedi ki bunun içerisinde sağlık özrü falan da var. Yani istirham ediyorum, bu konuya bir el atarsanız, 958 kişi. Bu, Millî Eğitim Bakanlığının çözemeyeceği kadar büyük bir problem değil. Bu 958 kişi için bir talimat verirsiniz beş dakikada çözülecek bir konu. Aslında bu küçük dokunuşlar Millî Eğitim Bakanlığına ve dolayısıyla size olan güveni de artırıcı adımlar anlamına gelir. Küçük dokunuşlar... Yani öğretmen sarıp sarmalanmak istiyor yani bunu görmek istiyor, bunu Millî Eğitim Bakanlığından görmek istiyor. Sizin için çok küçük gibi görünen bir olay öğretmen için çok büyük. Dolayısıyla bütün bunlar başarılabilir.

Aslında stajyerlik meselesini de ele almamız lazım. Stajyerlik gerçekten ağıdalı bir dönem. Aslında performans değerlendirmesinde başarılı olan stajyer öğretmenin bir sınava alınması kadar abes bir şey olamaz. Performans değerlendirmesi yani bir yıl boyunca yapılan değerlendirmede başarılı çıkmış öğretmen, Millî Eğitim, okul müdürü tarafından değerlendirilen başarılı bir öğretmenin “Gel seni bir de yazılı yapayım kardeşim.” deyip uydurma bir yazılıyla “kaldın, geçtin” gibi değerlendirilmesi de son derece yanlış ve yazılının kaldırılması lazım Sayın Bakan. Performans değerlendirme sürecini daha verimli hâle getirebiliriz, yazılıyı kaldırırız. Yani bir saatlik yazılıyla öğretmen stajyerliğinin “kalkar” ya da “kalkmaz” duruma düşmesi asla doğru bir yaklaşım değildir. Bunu kaldırmamız lazım.

Yıldırım Başkanım burada ifade etti, Sayın Vekilim, bu mülakat sınavlarında öğretmenlere KPSS’de aldığı kadar puan veriliyor. Doğru bir yöntem mi? Hukuken doğru olmayabilir ama vicdanen doğru bir yöntem çünkü KPSS’nin üzerinde puan verildiği takdirde haksız bir rekabet ortaya çıkıyor. KPSS kadar puan veriliyor. Tabii, aslında bu, mülakatı şu hâle getiriyor: Mülakat, güvenlik soruşturması sonucunda işte, FETÖ’cü, PKK’lı, DHKP-C gibi gruplarla irtibatlı olan insanları elemenin bir yolu olarak görülüyor.

Şimdi, geçen bir dostum aradı; milliyetçi, ülkücü bir kardeşim. Dedi ki: “Benim kızım 93 ya da 83 KPSS’yle girdi mülakata ama 55 puan verildi.” Dedim ki, bu normal bir durum değil. 55 verildiyse mutlaka güvenlik soruşturmasında bir arıza çıkmıştır. Araştırdım Sayın Bakanım –isim burada mevzubahis değil- kızım DHKP-C’yle bağlantısı olduğu söylendi bana. İstanbul-Ankara hattında da bayağı aktifmiş DHKP-C’de, böyle bir güvenlik soruşturması. “Ben “Allah Allah, bunun babası milliyetçi, ülkücü bir adam. Bunun DHKP-C’yle ne alakası var.” dedim ama söyledim kendisine, böyle bir şey çıkmış. Şimdi, baba da bilmeyebilir çocuğunu, doğru da olabilir bu, bu yanlış bir sonuç demiyorum ben, ille babası gibi bir siyasi ya da ideolojik gruba girmesi gerekmez fakat burada şöyle bir sakatlık yok mu? Siz başvuruyorsunuz, umuyorsunuz ki öğretmen olarak atanacaksınız ya da memur olarak atanacaksınız size zayıf veriliyor. Allah Allah, benim KPSS’m 90, bana bu puan nasıl layık görüldü? Bilmiyorsunuz ya, güvenlik soruşturmasından haberdar da değilsiniz Sayın Bakanım. Acaba burada bir yol bulunabilir mi? Yani bu vicdanı kanatan bir durum aynı zamanda. DHKP-C’yle belki ilgisi yok ama öyle çıkmış. Şimdi, kişinin kendisiyle ilgili güvenlik soruşturmasını bilme hakkı var mı yok mu? Var. Ne çıktıysa çıksın. Onun doğru olduğunu yüzde yüz doğru kabul etmek de devlet yönetme anlayışıyla bağdaşan bir durum değildir. Doğru bir devlet yönetim anlayışı değildir. Yani insanlara “Kardeşim, seni de biz araştırdık, şöyle bir şey bulduk. Bunu bir şekilde söyleyebilmek lazım ki yani var mı, yok mu... Şimdi, FETÖ’cü diyoruz. Gerçekten FETÖ’cü mü? Bu dahi tartışılabilir. Yani bu güvenlik soruşturmalarının nasıl yapıldığını hepimiz biliyoruz aşağı yukarı, ne kadar güvenli olup olmadığını da hepimiz biliyoruz.

Çok şey söylenir, fazla sözü de uzatmak istemiyorum Sayın Başkanım. Ben tekrar teşekkür ediyorum. Elbette doğru işlerinizde her zaman yanınızda olduğumu ama elbette yanlışları da dile getireceğimizi tekrar söylüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Buyurun Sayın Erdem.

ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz Komisyonumuza verdiğiniz bilgiler için.

Bakanlıktaki hem talim terbiye hem özel alandaki başarılarınız, akademisyen kimliğiniz beklentiyi çok daha fazla artırıyor bir bakan olarak. Allah yardımcınız olsun.

Sayın Bakanım, siz de daha önce de olduğunuz bakanlıkta şimdi bakansınız. Benim de tecrübelerim Türkiye’deki en yüksek kurumsal kültüre sahip bir bakanlık. Hani böyle bir bakanlıkta olmak, çok eleştiriler ve öneriler olmakla birlikte büyük de bir şans bence çünkü bunu 4+4’te bizzat gördük, üç ayda bütün kurumlarıyla bu değişimi başarabildi, bu kadar büyük bir kütleyi yeni bir eğitim sistemine... Doğruydum, yanlıştı, daha zamana yayılırdı, bunları demek istemiyorum. Elimizdeki bakanlığın dinamizmi açısından çok kaliteli olduğunu söylemek istiyorum.

Okul müdürleri, benim deneyimlerimde gördüğüm, siz de bahsettiğiniz, Millî Eğitim Bakanlığının en önemli personeli, yöneticisi bence çünkü bir okula girdiğimizde temizliğinden, öğretmenler arasındaki diyalogdan, öğrencilerinin başarısına kadar birçok şeyi etkilediğini görüyoruz. Biz okul müdürlerimizi iyi seçer ve onlara iyi yönetim verirsek, arkasında durursak bu değişimleri çok hızlı yapabileceğimizi düşünüyorum.

Okullarla ilgili dijital inceleme, görme, belki size sunumlarda atlanmış olabilir, bir hatırlatma açısından, HAVELSAN'la yapılan anlaşmayla neredeyse illerimizin birçoğunda okullar dijital ortama alınmıştı. Belki sizin buna küçük değişikliklerle bu dediğiniz şeyleri hayata geçirmekte hızlandırabilir diye düşünüyorum. Bunu bilmeden konuşuyorum, siz bu altyapıyı kullanarak da demiş olabilirsiniz ama çok titiz bir çalışma yapılmıştır.

Öğretmen yetiştirmede, malum, 2011-2012'lerde Ömer Dinçer Bey döneminde başlayan Ulusal Öğretmen Strateji Belgesi 2017'de sonuçlandı. Hani bu emek de üzerine herhalde yeni katacağınız şeylerle dikkate alınacaktır. Çünkü siz bu deneyime sahipsiniz ama benim de gördüğüm, bazen idaredeki arkadaşların bilgi vermemesi bazı birikimler görülmeden yeniden başka çalışmalar başlayabiliyor. Zihinsel bir dönüşüme ihtiyaç var bunun hemen de olması mümkün değil, dediğiniz gibi onlarca yıldır yaşanan sıkıntılar, değişiklikler bugün de alınan kararları etkileyebiliyor. Ne yazık ki 28 Şubat mesleki eğitime büyük bir darbe vurdu. Çok yeni şeyler yapıldı bunu düzeltmek adına ama ben öğrenciden çok aileler için bu noktada zihinsel değişime ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Her aile çocuğunu doktor, mühendis olacak gibi eğitime koyuyor, çocuğunda bu kapasite var, yok bakmıyor. Belki bu erken çağıdaki yönlendirmelerle bunu sağlayacağız ileriye doğru ama ailelerin kesinlikle bunun içinde olması lazım ve herhâlde ileriki günlerde getireceğiniz askerlikteki pozitif ayrımcılık, belki okuldan mezun olduğunda direkt işe yerleştirilebilecek olacağına dair bazı garantilerle bu alanı da güçlendirmemiz gerekiyor; tasarım, beceri atölyeleri bu konuda büyük katkı verecektir.

Yurtdışındaki vatandaşlarımıza el atmanız çok önemli. Gerçekten çok büyük sıkıntılar var. Orada yetişmiş öğretmenlerimiz var, oraların okullarında; Türkiye'de kısa süre eğitimden geçirilerek buradan öğretmen göndermek yerine, daha önce alınmış bu kararın hızla uygulanmasıyla orada yetişmiş, sıkıntıları bilen eğitim fakültelerini bitirmiş öğretmenleri bir an önce sisteme -herhâlde siz de düşünüyorsunuz- katmak gerekiyor. MEB'in çok ciddi deneyimli ve başarılı personeli var. Bütün bakanlıklarında buradan, millî eğitimden bunu çektiğini görüyoruz ama biz çok farkında olmuyoruz. Ciddi sayıda doktoralı öğretmenimiz var, başarılı öğretmenimiz var. Herhâlde bu öğretmen stratejisinde başarının da ele alınması gerekiyor, bu da düşünülmüş olmalı diye bekliyorum. Çünkü en büyük sıkıntımız gerçekten işini iyi yapanla yapmayı ayırmayan bir sistem. Bu da ben bir inceleme yaptırdığımda, beş yılda, atanan bir öğretmenin heyecanın düştüğünü tespit etmiştik. Bu bakımdan, başarılı öğretmenimizi ödüllendirmek geri kalanını da üzmeden ona eşitleyecek bir sisteme geçilmeli diye düşünüyorum.

Son olarak, Millî Eğitim Bakanlığının belki çok radikal bir değişikliklerle bu personel rejimini üzerinden atması lazım. Bakanlığın altı yedi ayı atamayla geçiyor, özür atamasıyla geçiyor, yer değişikliğiyle geçiyor ve heyecanını, bütün zamanını alıyor. Radikal bir değişikliklerle -bunu bir personel genel müdürlüğü, Devlet Personeli mi verilir- daha sanki bir şey yapmak lazım çünkü birçok yapılacak şey var, bu heyecanı gidersen istemem.

Kamuoyundaki son günlerde açıklanan temel lise ve tek ders veren kurumlarla ilgili de gelişmeler ne durumda olabilecek? Bu konunun da mümkünse biraz açılmasını rica edeceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdem.

Değerli arkadaşlar, şu an itibarıyla 5 kişi daha söz istiyor. Söz alan arkadaşlar kısa değerlendirme yaparlarsa...

Sayın hatip, siz buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Bakanım, böyle bir fırsatı bize tanıdığınız için teşekkür ediyorum.

Sayın Komisyon Başkanı ve sayın milletvekili arkadaşlarımı da, diğer katılımcıları da selamlıyorum.

Sayın Bakan, sunumunuz için teşekkür ederim. Eğitimin kalitesinin iyileştirilmesiyle ilgili çabalarımızı görüyoruz, izliyoruz. Bunda ne zaman destek istense bu katkıyı da vereceğimizi Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili olarak zaten ifade ediyoruz.

Tabii, bizim görevimiz ayrıca, bizim gördüğümüz bazı aksaklıkları, eksiklikleri dile getirmek ve ayrıca da vatandaşlarımızdan gelen talepleri iletmek. Şimdi, bize sadece bize oy veren vatandaşlarımız gelmiyor, bütün vatandaşlarımız geliyor dolayısıyla o gözle bakılmasını, talepleri bu yönde değerlendirmesini diliyorum.

Şimdi, tabii, öğretmenlerimizin ciddi sorunları var, eğitimin temel taşı. Bir kere bu öğretmenlerimizin sözleşmeli, ücretli, kadrolu şeklinde ayrı ayrı değerlendirilmesiyle ilgili daha önce ben size soru önermeleri verdim; zamanında olmasa da bu 4 tane önergem 3 tanesine cevap verdiniz, bunun için de teşekkür ediyorum.

Sözleşmeli öğretmenlerden başlayacak olursak, şimdi, bunların en büyük sorunu, biliyorsunuz, bu aile birliğiyle ilgili mesele. Anasız babasız büyüyen çocuklardan bahsediliyor ve yani âdetâ bu ebeveynlerin yalvaran derecede taleplerini görüyoruz. Bunlar size de geliyordur. Yani insan hakikaten üzülüyor. Ya, buna bir çözüm bulmanız lazım. Yani bu sürelerde bir makul bir süre mi yaratacağız? Bu sorunu çözmenin çok elzem olduğunu düşünüyorum.

Yine, bu, ücretli öğretmenler var. Bunları da daha önce size dile getirmiştik. Bunların hem kadroya geçmelerinde kıstas olarak KPSS'nin alınmasına karşı çıkıyorlar çünkü hizmet yılı belki öncelikli olsa daha doğru bir değerlendirme olur ve de bunlardan kadroya alınırken de branş bazında bazı belki doğru tespitler yapılmadığından yani ilan edilen kadronun bile dolmadığını çünkü branşların denk düşmediğini söylüyorlar. Bunların da kadroya alınması ve bu sıralamaların yapılması konusunda biraz daha hassasiyet bekliyoruz.

Şimdi, son, engelli öğretmenlerimiz var, biliyorsunuz. Bununla ilgili 500 kadro belirlenmişti. Benim de hem önergem hem de kişisel girişimlerim olmuştu ve bunu 750'ye çıkardınız ama hakikaten yetmez. Şimdi, benim size verdiğim önergede tespit ettiğim, bu Devlet İstatistik Enstitüsünden aldığım rakam sizin kadrolarınızda yüzde 2,3 engelli çalıştırıldığı. Hâlbuki devlet memurlarında yüzde 3 engelli kadrosu çalıştırmanız gerekiyor. Yani zaten topu topu 3 bin engelli öğretmen var. 750 yaptınız. Gelin şunu burada hep beraber, şu Komisyondan bir müjde olsun, buna 2 bin daha alalım, bu sorunu aşalım ve bunu bayram yerine çevirelim. Bunlar bekliyorlar bizi. Sonuçta Anayasa'nın eşitlik ilkesi var, engellilere yönelik pozitif bir ayrımcılık var, yani sosyal devlet olarak bunun gereğini yapmamız gerekiyor. Bu çok büyük bir rakam değil, Türkiye'nin gücü bunu karşılamaya yeter. Bu insanların da bu taleplerini giderelim diyorum.

Şimdi, her eğitim öğretim yılının başında bir düz lise, meslek lisesi kadro meselesi, kontenjan meselesi devreye giriyor. Şimdi, bakıyoruz, 100 bine yakın kadroya yerleşemeyen, düz lise arayan bir öğrenci var. Bu düz liselerin yüzde 95'inin dolduğunu imam-hatip ve benzeri meslek liselerinin de yani yarı yarıya boş olduğunu görüyoruz ve tekrar tekrar atamalar yapılıyor. Biz şunu diyoruz: İmam-hatibe yerleşmek isteyen kardeşim de istediği şekilde yerleşebilmeli, düz liseye giden de. Yani eğer bu sorun herkes için eşit değilse yani imam-hatip lisesine gitmek isteyen yavrumuzun sorunuyla düz liseye gitmek isteyen aynı sorun değilse, aynı ölçekte değilse burada eşitlik ilkesinde bir arıza var demektir. Yalnız sorunun da aynı olması lazım, çözümün de aynı olması... Ben bu sezonun başında, yeni öğretim

sezonunun başında bunu özellikle takip edeceğim, bunu biz istiyoruz, ikisi de bizim kardeşimiz ama en azından aileleri bu strese sokmamak lazım yani sürekli böyle açıkta kalmış bir öğrencinin, o yavrunun endişesini de sizin de içinizde taşıyor olması lazım.

Şimdi, diğer bir konu bu vakıf, dernek ve Diyanet İşleri Başkanlığına yapılan anlaşmalar çerçevesinde bazı konuların iş birliği içerisinde değerlendirilip birtakım kurumlara eğitimle ilgili bazı meselelerin aktarılması mevzusu.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım; Türkiye Cumhuriyeti 29 Ekim 1923'te kurulduktan sonra yapılan ilk işlerden biri, tarihi 3 Mart 1924 olan Tevhidi Tedrisat Kanunu yani sadece dört ay sonra. Birçok işin önüne alınmış eğitim öğretimin birleştirilmesi meselesi ve şimdi biz bunu tekrar yan bazı vakıf ve dernekler aracılığıyla, belki farklı amaçlarla yapılabilecek bir eğitime imkân açacak şekilde yapıyoruz.

Bakın, şimdi burada ben size bazı dernekler söyleyeceğim: Bakın, Ensar Vakfı, İlim Yayma Cemiyeti, Hayrat Vakfı, TÜGVA, TÜRGEV, Birlik Vakfı gibi birçok vakıfla ilişkiler var ve bunlarla ilgili anlaşmalarınız var. Bunlar sadece böyle kurs, seminer, mesleki beceri falan değil, eğitimle ilgili de bunlara ön açıldıgı görülüyor. Mesela, TÜRGEV'le yapılan anlaşmada "Bu protokol dışında da eğitim alanında ortak projeler..." diye bir cümle var. Yani burada, eğitim öğretimin devletin temel görevi olduğundan hareketle ve bunun çağdaş normlara, bilimsel normlara uygun olması gerektiğinden hareketle bu şekilde farklı cemaatlerin bir uygulama alanı şekline çevrilmemesini diliyorum. Şimdi, aslında açıkça sormak istiyorum: Bu konuyla ilgili sizin bir baskı altında filan kaldığımızı düşünüyor musunuz yani bununla ilgili bazı talepler geliyor mu? Çünkü burada, Sayın Cumhurbaşkanımızın oğlunun da başında olduğu bazı dernekler, vakıflar var. Bununla ilgili, ben sizden içtenlikle samimi bir cevap vermenizi istiyorum. Yani çünkü burada bir de âdeta bir ruhban okulu edasıyla bu vakıfların, bu eğitim işinin içerisine dalması da beni huzursuz ediyor. Bununla ilgili hassasiyeti de göstermenizi diliyorum.

Evet, şimdilik bunlar. Bunlara bir cevap verirseniz çok memnun olacağım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Adıgüzel.

Sayın Maviş, buyurun.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Sayın Bakanım, öncelikle, Komisyonumuza geldiğiniz ve bu açıklayıcı bilgilendirmeyi yaptığınız için teşekkür ediyorum.

Vizyon belgesinde de ortaya konulan, bugün burada da bizlerle paylaştığınız perspektif gerçekten hem bizler tarafından hem de bütün kamuoyu tarafından dikkatle, ilgiyle, merakla ve destekle takip ediliyor. Bunun için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Ben konuşmaya başlarken -Yıldırım Bey çıktı herhâlde ama gıyabında olacak fakat düzeltmeye mecburum- bizim siyasi görüşümüzle aynı çizgide olmayan herhangi bir vakıfta, bir sivil toplum kuruluşunda, bir dernekte meydana gelmiş münferit bir olayı o vakfın tamamını itham edici bir şekilde gündeme taşımamanın doğru olmadığını düşünüyorum. Yanlış anladıysam Yıldırım Bey'den özür dileyerek tashih etmesini de rica ediyorum. Ama Ensar Vakfıyla ilgili sanki Ensar Vakfının kurumsal kimliği ve Ensar Vakfı mensuplarının bütünü tecavüzcü gibi itham edecek bir söylemin doğru olmadığını düşünüyorum

Sayın Adıgüzel, benim de yöneticisi olduğum Birlik Vakfının da adını andı. Birlik Vakfı, başta Sayın Abdullah Gül olmak üzere, Sayın Cumhurbaşkanımızın da bir önceki Meclis Başkanımızın da kurucusu olduğu, benim de Ankara şubesinin yöneticisi olduğum bir vakıf. Dolayısıyla bu açıdan bu vakıfları sanki illegal kuruluşlarmış ya da toplumla çatışmalı kurumlarmış gibi bir çerçevede sunmanın çok doğru olmadığını düşünüyorum.

Ayrıca, eğitim en nihayetinde toplumun bütününe ilgilendiren bir politika merkezi. Bu açıdan, belki sadece şunu eleştirebilirsiniz: “Niye başka vakıflar, başka dernekler de yok?” diyebilirsiniz çünkü eğitimin çok sayıda paydaşa ihtiyacı var. Bu paydaşlıkların içerisinde en önemlisini de sivil toplum kuruluşlarının oluşturduğunu düşünüyorum. Kaldı ki Ensar Vakfı kurulduğu 1979 yılından bugüne kadar diğer vakıflarla...

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Vekilim, bir öğretmen dışında bir kişinin okulda eğitim öğretim faaliyetine katılmasını siz nasıl savunabilirsiniz? Siz eğitimcisiniz.

BAŞKAN – Sayın Koncuk...

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Ben bunu doğru buluyorum. Dünyanın her tarafında eğitimin paydaşları vardır. Sivil toplum kuruluşları da eğitimin paydaşlarıdır.

İSMAİL KONCUK (Adana) – O zaman öğretmenleri atalım, kaldıralım öğretmenleri. Yapmayın ya!

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Dolayısıyla Birlik Vakfı da Ensar Vakfı da İlim Yayma Cemiyeti de bunların hepsi ayrıca kamu yararına çalışan vakıflardır ve her birisinin ilgi odağında öğrenci vardır, her birisinin ilgi odağında da eğitim vardır. Bu açıdan, eleştirilerinizi “Niye bunlarla paydaşlık yapıyorsunuz?” diye değil, “Niye bunların yanı sıra şunlarla da paydaşlık yapmıyorsunuz?” diye yöneltirseniz bana göre daha doğru olur.

İkincisi: Burada arkadaşlarımızın bir kısmının Sayın Bakanımızın, Sayın Cumhurbaşkanımızın iradesiyle atanmış ve AK PARTİ hükümetlerinin bir Bakanı olarak burada bulunan Sayın Bakanımızın sözlerinden hareketle on yedi yıllık AK PARTİ iktidarı döneminde eğitimle ilgili hiçbir şey yapılmamış gibi anlamlarını da açıkçası garipsedim, bunu da ifade etmek istiyorum.

Sayın Bakanımızın vizyon belgesinde de buradaki konuşmasında da ortaya koyduğu birçok şeyin ön çalışması zaten daha önceki dönemlerde yapılmış ve Sayın Bakanımızın da ortaya koyduğu yeniliklerle, uygulamalarla birlikte vizyon belgesi hâline gelmiş çalışmalar.

Bunun dışında, Sayın Bakanımıza sormak istediğim hususlar var. “12’nci sınıflar hazırlık sınıfı olacak.” denilmişti. Bu, bir sonraki yıl uygulamaya geçecek mi? Gececekse nasıl uygulanacak? Geçmiş dönemlerde test çözen, tost yiyen öğrenci eleştirisi vardı. Dolayısıyla 12’nci sınıfları hazırlık sınıfı yapmak bu eleştiri açısından nereye oturuyor, bunu da ben Sayın Bakanımdan öğrenmek istiyorum.

Özel okullukluk... Kendisi de özel sektörden geldiği için bu konuda son derece duyarlı olduğunu biliyorum. Toplam hedef olarak yüzde 15 gibi özel eğitimi taşımak istediğimiz bir hedef vardı. Bu açıdan, teşviklerin kademeli bir şekilde kaldırılacak oluşu ve standartlar yönergesinde yapılacak değişiklikler özel okulluğun gelişmesi önünde bir engel teşkil eder mi, bunu merak ediyorum.

Derslerin azaltılacağından bahsetmiştik. Son derece önemli bulduğum hususlardan bir tanesi bu. Öğrencilerin fazla ders yükü açısından ve bir miktar da beceri, kabiliyet ve yeteneklerinin gelişmesine fırsat vermesi açısından bunu önemli buluyorum. Ancak hangi sınıflarda, hangi dersler ve kaç saat azaltılacak, bununla ilgili bir somutlaşan durum var mı, bunu merak ediyorum.

Temel liselerin kapatılmasıyla ilgili bir konu gündeme gelmişti. Temel liseler bence başarısızlıkları nedeniyle kapatılmıyor. Zaten yasada bir süreyle mukayyet kuruluşlardı bunlar. Dolayısıyla yasal süreleri, var olma süreleri dolduğu için temel liseler kapatılıyor. Ancak şunu mutlaka görmemiz lazım: Özellikle FETÖ mücadelesi çerçevesinde dershanelerin kapatılma sürecinde Türkiye'nin çok önemli bir potansiyelini oluşturan dersane kurucuları, sermayedarları ve dersane öğretmenlerinin kademeli bir şekilde eğitim sisteminin içerisinde bu başarıyı özel sektöre, özel okullara taşıyabilmek için bir geçiş dönemi çalışması olarak ortaya konulmuştu. Bir geçiş dönemi projesi olmasına rağmen başarılı örnekler buradan ortaya çıktı. Ancak o zaman bu projeyi isteyenler de bir süreyle mukayyet olmasını zaten talep etmişlerdi; süre doldu. Dolayısıyla temel liseler başarısızlıkları nedeniyle kapanan kurumlar değil. Kapanması da gerekiyor. Ben de kapanması konusunda farklı düşünmüyorum.

Kurslara gelince... Sayın Bakanım, bu konuda endişelerimiz var, bu endişeleri sizlerle paylaşmak istiyorum. Bildiğiniz gibi, kapatılan FETÖ okullarından ve kapatılan FETÖ dershanelerinden açığa çıkmış çok sayıda öğretmen var. Bu öğretmenlerin bir kısmı merdiven altında çalışmalarını yürütüyorlar. Ancak legal olarak Anayasa Mahkemesi kararından sonra, dersane değil -altını çiziyorum- tek ders kursları olarak yapılan, takviye ders imkânı veren bu kurumların kapatılması FETÖ'cü öğretmenlere bireysel ders verme imkânı açabilir. Burada dijital dershaneciliği anladığım kadarıyla bir çözüm önerisi olarak ortaya koyuyorsunuz. Önemli bir çalışma. Bu çalışma bu açığı kapatabilecek bir çalışmadır ama şu soruları da mecburen sormak zorunda kalıyoruz: Problem, sınavlı sistem mi, test usulüne dayalı ölçme biçimi mi, okul dışı takviye dersleri mi, yoksa sadece kurslar mı? Eğer sadece kurslarsa problem, burada başka bir çelişki var demektir. Eğer problem sınavlı sistemse, test usulüne dayalı ölçme sistemiyse, okul dışı takviyeye karşı negatif duruşumuz ise o zaman dijital dershanecilik de okul dışı bir takviye anlamı taşıyor. Ancak yine de bunları, birbirinin karşısı olarak değil, birbirini bütünleyen ve öğrenciye tercih imkânı tanıyan imkânlar olarak değerlendirmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Dijital platformla ilgili de şunları merak ediyorum açıkçası: Sanıyorum, dağdaki bir öğrencinin bile, koyun güden bir öğrencinin bile hemen ulaşabileceği çok başarılı video derslerinin olduğunu söylediniz. Bunlar hazırsa Bakanlığımız çok uzun süreli bir hazırlık çalışması yürütmüş, yıllara dayanan bir hazırlık çalışması yürütmüş demektir. Burada, özel sektör bu çalışmanın neresinde yer alacak? Nasıl bir üretim süreci yürütecek ve özel sektörde çalışan özel okullar ya da bu alanda hizmet veren bu kurslar bu sistemin içerisinde nasıl yer alabilecekler? Bu konularda bilgi verebilirseniz memnun olurum.

Tekrar Komisyonumuza katıldığınız ve çok önemli çalışmalarını bizlerle paylaştığınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Taşar, buyurun.

CEMAL TAŞAR (Bitlis) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, hoş geldiniz.

Tabii, sizlerle geçmişte birlikte de çalıştık. Sizi yakinen tanıyan ve seven bir kardeşiniz.

Şimdi, tabii, sizin bu anlatımlarınızla ilgili değerlendirmeye geçmeden AK PARTİ'nin on altı yıl içerisinde eğitimle ilgili, bütün alanlarda olduğu gibi, eğitimle ilgili de ciddi çalışmalar yaptığını, derslik sayısı, bunların donanımı, altyapısı, ders kitapları, öğretmen özlük hakları, öğretmen atamaları, okuldaki kütüphaneler, spor salonları, teknolojik altyapılara kadar maddi unsur sayabileceğimiz birçok alanda gerçekten çağ atladık. Ama ben bugünkü sunumunuzda bir eğitimci olarak, bir dağ köyünde öğretmenliğe başlamış, Allah'ın lütfu, nasibiyle Millî Eğitim Bakanlığı müsteşar yardımcısıyken siyasete giren bir kardeşinizin değerlendirmesi olarak sunmak istiyorum.

Sizin bugünkü değerlendirmenizde, sizin de bahsettiğiniz gibi zamanın ruhuna uygun olarak öğrenci ve insanı merkeze alan bir anlayışla içeriğe yönelik, muhtevaya yönelik, kaliteye yönelik ciddi bir vizyon çalışması var. Siz zaten bunu 2023 vizyonunda da belirttiniz ama ben sizin bütün bu söylediklerinizi can kulağıyla dinledim ve burada da hakikaten içeriğe yönelik, muhtevaya yönelik, öğrenciyi merkeze alan, her öğrenciyi kendi gelişim grafiği içerisinde en yüksek zirveye çıkaracak bir yapıdan bahsettiniz. Oysa ki ben muhalefetteki arkadaşların hâlen bu vizyonun farkında olmadıklarını veya görmek istemediklerini, hâlen, yani nasıl söyleyelim, böyle, güncel olaylarla, ileriye görmeden işte daha basit şeylerle zaman aldıklarını gördüm ve üzüldüm işin özünde de.

Sizin burada en önemli konuların başında dijital altyapı, biraz önce eski bakan yardımcımızın da söylediği gibi bir başlangıç var ama bunu bütün kurumlarda en etkin bir şekilde kullanmayla ilgili ciddi bir çalışma olduğunu dinledim. Öğretmen yetiştirmenin yeniden ele alınması, bununla ilgili pilot eğitim fakültelerinin açılması -ben çok net geçeceğim- bunların hepsinin aslında bizim muhtevaya yönelik ciddi adımlarımız olduğunu... Onun için tekrar etmek istiyorum. Yine, okulların bir bütün olarak aynı hedefe yönlendirilmesi, başarının ulusal ve evrensel boyuta çıkarılması ve ölçülmesi, çok önemlidir bu bizi hem PISA'da hem dünya standartlarına çıkarma konusunda.

Okulların yapısal durumuyla ilgili ülke genelinde standartlaşmanın yükseltilmesi çok önemli. Bunlar yıllardır kanayan yaralarımızdır. Yapay zekâ çalışmalarının okul bazında da etkin hâle getirilmesi geleceğe yönelik, zamanın ruhu içinde olması gereken bir konu. Yine, okullarda bütçeleme sistemi çok önemli. Bu, yıllardır okullarımızın hakikaten ihtiyacıdır, arzusudur, bu çok önemli. Yine, 2023 vizyonunda öğretmenlik meslek kanunuyla ilgili zaten bir öngörümüz var, bunun hızlandırılması gerekir, bir öğretmen olarak da buna çok ihtiyaç olduğunu hissediyorum. Öğretim kademelerinin sınıflandırılması ve birbirleriyle ilintilendirilmesi bilgi-beceri açısından yine çok önemli, muhtevaya ve kaliteye yönelik.

Yine, çocuklarımıza sadece bilişsel değil, düşünsel, duygusal, eylemsel alanda da eğitim verilmesi ve bunların dünya standartlarına çıkarılması çok önemli. Burada en önemli uygulamalardan, sizin hedefinizden bir tanesi de e-portföy uygulamasıyla artık çocuklarımızı ilk günden itibaren sonuna kadar herkesin gelişim grafiğini, yeteneğini, buradaki becerilerini izleyerek bunları yönlendirme, meslek endirime. Bu, bütün öğrenciyi, insanı merkeze alan bir yaklaşım.

Yine, çalışmaların yaratılış sistemi içinde eyleme geçişi çok önemli bence, çok önemli bir konu. Şimdi, bir anda her şey olsun, yarına bitsin gibi bir şey söz konusu olamaz. Biraz öncesinde örneklediğiniz şekilde tedrici bir şekilde, adım adım bunların inşallah hayata geçeceğine inanıyoruz ki zaten Sayın Cumhurbaşkanımızın da nezaretindeki 2023 vizyonu bunu gerektiriyor. Adım adım inşallah.

Tasarım-beceri atölyeleri çok önemli, bunlar yıllardır olması gereken ama her şey bugün artık ihtiyaç hâline geldi dünyayla entegre olma açısından. Yine meslek sınıflandırmalarının yapılması ve bunların dijital ortamda veya artık basın yoluyla çocuklarımıza tanıtılması, onların meslekleri hakkında bilgi edinmesi ve kendisine en uygun mesleği seçmesi yine çok önemli.

En önemli konulardan bir tanesi de okullar arasındaki başarı oranlarının asgariye düşürülmesi, bu çalışma çok kıymetli. Okul, kurum ihtiyaçlarının yerinde ve zamanında karşılanması. Çünkü yıllarca idarecilik yaptım, bu süre içerisinde maalesef biz okuldaki müdürlerimizi -geçmişle ilgili söylüyorum, şimdi birçok şey karşılandı- dilenci hâline getirmişiz. Yani artık bizim bundan kurtulmamız lazım.

Tabii, bütün bunları yaparken biz insanımızı, öğrencilerimizi, gelecek neslimizi, onları merkeze alarak asıl hedefimizin bu çocuklarımızı millî ve manevî değerlere sahip, donanımlı, ülkesini ve milletini seven bireyler olarak yetiştirmek. Aynı zamanda dünya vatandaşı vasıflarına da sahip yani

dünyayla yarış, sadece kendi içimizde, kendi okulumuzda, ülkemizde değil, dünyayla da yarışacak standartlarda öğrenciler yetiştirmemiz anlayışıyla ben bu içeriğin hazırlandığını düşünüyorum, öyle de görüyorum. Onun için de inşallah AK PARTİ'nin şimdiye kadarki yaptığı başarılar içerisinde ben sizin kişiliğinizi, yapınızı, donanımınızı bilen bir insan olarak da yine bizlerin, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Hükümetimizin desteğiyle bu süre içerisinde çok güzel başarılar elde edeceğimize inanıyorum. Bu yolda da başarılar diliyorum.

Allah muvaffak etsin diyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Taşar.

Sayın Çilez, buyurun.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, öncelikle hoş geldiniz. Sizlere de böyle bir sunum için teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyelerimiz, öncelikle hepimize saygı sunuyor ve şu değerlendirmelerde bulunmak istiyorum: Sayın Bakanım, ben iktisatçı kimliğimle aslında buradayım. Konuşmanızın başında “yüksek teknoloji ihracatını artırmak istiyorsak eğitimin seviyesini de yükseltmemiz gerekiyor.” dediniz. Evet, buna yüzde yüz katılıyorum. Yükte hafif, pahada ağır bir ihracat yani teknolojik ihracat yapabilirsek ülkemizin de bu alanda çok daha katma değeri yüksek ürünler üreterek gelirinin çok daha artacağını düşünüyorum. Gelirimizin de artması, eğitime daha fazla pay ayırmamız ve bu uğurda da yavrularımızı çok daha iyi eğitmemiz anlamına gelecek. Buradaki kısır döngüyü de kıracak asıl etkenin eğitime yapılan yatırımlarla olduğunu görüyoruz.

Ben siyasi polemik açısından söylemiyorum ama bir tespit olarak da eğitimde yıllardır bütçe içerisindeki en yüksek payı iktidarlarımız eğitime ayırma erdemini her zaman göstermiştir.

Sayın Bakanım, sizin bu yaptığınız çalışmada çok önemsedğim üç-dört tane nokta var, onlardan kısaca bahsedip geçeceğim. Öğretmenlerimizin kalitesini eğitimin kalitesiyle doğru orantılandırmanız bence çok önemli bir tespit. Bir Millî Eğitim Bakanından bunu bizzat duyup bunun ortaya konulması öğretmenlerimiz açısından da eğitim kalitemizin artması açısından da çok doğru bir tespit olduğunu belirtmek istiyorum. Yine, düşünce, duygu, eylem tabanında yavrularımızın bütünsel gelişimini tespit etmeniz, bunu ortaya koymanız öğrencilerimize, yavrularımıza net bir dokunuş olacaktır inşallah.

“Karnemizin solu talim, sağ terbiye” dediniz. Maaselef her zaman karnenin soluna bakıp, talim kısmına bakıp matematiği 70 geldiğinde yavrusuna kızın veliler olarak aslında hepimiz “Niye, 80-90 değil?” diye kıyameti kopartan veliler aslında sağına hiç bakmadı. Sağında bir yavrumuza bir öğretmen pekiyi yerine iyi verdiği zaman hepimizin öğretmene kalbimiz vuruldu, belki kötü sözler çıktı ağzımızdan maalesef. Hiç önemsemedik, sağ tarafına hiç bakmadık aslında. İnşallah bundan sonraki süreçte de sağ solundan çok daha önemli bir eğitim sistemine geçeriz. Yavrularımıza hep ne dedik, dedik ki: “Yeni nesil nasıl ya. Bu çocuklar bilmiyor terbiye.” Yahu, terbiyeye zaten bakmıyoruz ki biz, terbiyeyi muhatap bile almıyoruz, terbiyeyle alakalı öğretmen pekiyi yerine iyi vermekten korkuyor veliden maalesef. Böyle bir yapı var. Bunları aslında konuştuğumuz zaman da burada Komisyon üyelerinin de hiç dikkat etmediğini de maalesef üzülerken müşahade ettim, onu söyleyeyim. Ama eğitimci değilim Sayın Konuk; bir baba olarak beni ilgilendiren, o önemli.

Sayın Bakanım, “e-portfolyo” beni çok heyecanlandırdı açık söyleyeyim. Yavrularımızın tanımadığımız kısımlarını da bize tanıtmaya yarayacak. Ne kadar tanımıyoruz? İşte, ellerinizden öper, kızım bugün 12’nci yaşına girecek ama doğum gününü ben kutlayamayacağım. Meclis çalışmalarımız

var, buradan ayrılmayacağız. Doğum gününde bile birlikte olmadığımız bir aile yapısı içerisindeyiz. Sürekli bir koşuşturma içerisindeyiz. Teknoloji hayatımızı ne kadar kolaylaştırıyor, onu da buradan hepimizin sorgulaması gerekiyor.

Pilotlama sistemi, Sayın Bakanım, her zaman çok doğru bulduğumuz bir sistem. Bir projemiz üretildi, bunun hemen pilot bölgeyle belirlenmesi, fayda-maliyet analizlerinin burada net olarak ortaya konulması ve ona göre ülke sathına yayılıp yayılmaması açısından bence çok önemli. Bunu etkin kullanacağınızı yaptığınız ön pilotlama, pilotlama ve daha sonra ülke geneline yayma prensibinizi de açık yüreklilikle desteklediğimi belirtiyorum.

Tasarım, beceri atölyeleri... Bu, aslında en büyük eksikliğimiz. Çocuklarımıza öğretiyoruz, 2 bilinmeyenli denklemleri öğretiyoruz, birçok fenle ilgili değişik bilgileri her zaman verebiliyoruz, bunların üzerinden bir ölçme, değerlendirme yapıyoruz ama eğitimin bir kısmı da... Basit bir örnek vermek gerekirse, Türkiye’de araç kullananların yüzde 98’i lastik değiştirmeyi bilmiyor, aküsü çalışmadığı zaman komşu aracından arabasını çalıştırmak için bir ara kabloyu bağlayıp nasıl yapacağını da bilmeyen bir sistemin içerisindeyiz. Yüzde 98’imiz bilmiyor. Ama biz okullarda on üç sene, on dört sene, on beş sene eğitim görüyoruz, o yetmiyor ehliyet almak için kurslara gidiyoruz, teorik olarak bunların hepsini görüyoruz ama maalesef bunlar bu ülkede verilemiyor. Bunların da tasarım ve beceri atölyelerinde ben mutlaka yansıtılacağını düşünüyorum.

Mesela “Coğrafya kaderdir.” diye hep söyleriz fakat hiçbirimiz –burada yanlış anlamayın- bir harita okumayı veya haritanın üzerinde yön bulmayı dahi maalesef bilemiyoruz.

Bunların hepsinin bu önümüzdeki dönemde mutlaka yavrularımıza çok daha iyi bir şekilde verileceğini düşünüyorum.

İdeolojik tartışmalar maalesef Millî Eğitim Komisyonlarının hep kaderi olmuştur. Yapılan söylemlerde de, arkadaşlarımızın sözlerinin içerisinde de aslında ideolojik dokunuşları gördüm. Bu da beni maalesef üzüyor. Yavrular hepimizin, gelecek hepimizin. Türkiye Cumhuriyeti devletinin ortak kaderi üzerine bir yaşamımız varsa ve bu geminin içinde hep birlikte varsak, bence şu teknik yaptığımız müthiş çalışmanın -ki eksikliğini bulan mutlaka olabilir- üzerine yoğunlaşmamız, yoksa sahadaki işte birkaç atamayla alakalı bunları boğmamamız gerekiyor, işin özüne dokunmamız gerekiyor diyor; hepimize teşekkür ediyor, saygı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çilez.

Sayın Özdemir...

Vakit ilerliyor, sürekli söz talepleri de artıyor. Böyle gidersek yani herhâlde akşamı bulacağız.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, çok açık -arkadaşlarımız konuşmaları anlamak istemiyorlar- doğrudan bir sataşma var. Lütfen, bu sataşmaya sözlü olarak toplu yanıt vermek istiyorum kısa. Ben bir sataşmaya meydan arz edecek şekilde değil.

BAŞKAN – Söz isteyen arkadaşların sözlerini bitirelim, vereceğim.

Buyurun Sayın Özdemir.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Efendim, hoş geldiniz diyorum. Başkanımızı, heyetimizi selamlıyorum.

Aynı hususlara temas ediyoruz, aynı hedefi amaçlıyoruz, aynı konuları değişik biçimlerde kendi bakış açılarımızla ortaya koyuyoruz.

İşiniz zor Sayın Bakan. 3 mim çok önemliydi kabinelerde biliyorsunuz. Maliye, çünkü para musluğunun başında olmak çok önemlidir, koalisyonlarda da en çok kavga buralarda çıkardı, ondan sonra mülkiye yani iç işleri, mülkiyeyi idare etmek. Hatta bunlarla ilgili köylümüzün, o çarıklı erkânıharbin “Malı da ye, mülkü de ye, adından belli...” şeklinde hafif siyasilere dokundurmaları filan vardı. Ama “ye” olmayan bir mim daha vardı; o da maarifti biliyorsunuz. Maarif bugün millî eğitim olarak sizin uhdenize tevdi edilmiş durumda.

Bu sorun yeni mi? Yeni değil. Kendi öz tarihimize baktığımızda Nizamiye medreselerini niye kurduk, Nizamiye medreselerini Anadolu’da niye tekrarladık, niye geliştirdik; katlı medreselerini nasıl icat ettik, Süleymaniye Medresesini, Fatih Medresesini nasıl geliştirdik, Sahn’a dönüştürdük, Müsilelerle ilave ettik ve nihayet “tavuk yumurta” meselesini, meşhur Emrullah Efendinin, II. Meşrutiyette 2 defa Maarif Nazırı olan Emrullah Efendinin -ki söz biliyorsunuz meşhurdur, şaka yapmıştır ama adamın üzerine yapışp kalmıştır, “Şu okullar olmasaydı maarifi ne güzel idare ederdim.” diye bir şaka yapmıştı- Tuba Ağacı Nazariyesini de hatırlatırım. Tuba Ağacı Nazariyesine karşı çıkan Satı Bey’i de burada rahmetle yâd ediyoruz. “Eğitimi yukarıdan mı düzeltmek lazım, tabandan mı düzeltmek lazım?” şeklindeki tartışma, daha sonra Ziya Gökalp, Prens Sabahattin, ardından Halide Edip gibi aydınlarımızca da tartışıldı.

Yeni tartışılan şeyler yok. Çok eskiden beri tartışıyoruz, eğitim çünkü karmaşık, -hadi biraz daha değişik söylemiş olalım- kompleks bir yapı. Bu yapı içerisinde ben eğitim fakültesinde görev alırken çocuklarımızın yazılarını, ifade biçimlerini yazılı kâğıtlarında okuduğumuzda, lisede öğretmen tanıdık arkadaşlarımıza, ortaokulda öğretmen olanlara, hatta ilkokul öğretmenlerimize “Ya ne yapıyorsunuz siz? Bunlar doğru düzgün bir imla bilmiyorlar, yazım bilmiyorlar, derli toplu fikirlerini kompoze edemiyorlar.” diye serzenişte bulunduğumuzda onların bize şunu dediklerini hatırlıyorum: “E ne yapalım, sizin yetiştirdiğiniz öğretmenler bunları yetiştiriyor.” Yani yükseköğretim mi ortaokuldakileri yetiştiriyor, ortaokuldakiler mi yükseköğretimdekileri yetiştiriyor bilmiyoruz.

Cumhuriyet Dönemi apayrı bir hikâye. Ben oraya hafifçe girip çıkacağım. Falih Rıfki’yı bir okuyun, Atilla İlhan’ı bir okuyun. Atilla İlhan’dan ödünç alarak söyleyelim Gazi, Falih Rıfki’ya öz Türkçeleştirme faaliyetleriyle alakalı, müfredatla alakalı neler söylüyor. Osmanlı’dan saltanatı kaldırmışsınız, hilafeti kaldırmışsınız, aynı vatan içinde yaşayanları eşit kabul eden vatandaşlık statüsünü getirmişsiniz, diyor ki: “Bu öz Türkçede biz yanıldık.” Bunu söylediğinde yıl 1937. “Geri dönelim.” diyor. Falih Rıfki, Gazi’nin etrafındakilerinin nasıl ona yaranmak için önce davrandıklarını, sonra bu niyeti ortaya çıkınca Gazi’nin, bu görüş ortaya atılınca bu defa “O da Türkçeydi, bu da Türkçeydi.” diye yabancı kelimeleri nasıl Türkçeleştirmeye çalıştıklarını anlatıyor. Oraya girersem iş uzayacak.

Yani Nihat Sami Banarlı’nın 50’ye yakın baskı yapmış “Türkçenin Sırları” Kitabı bu konuda hakikaten çok güzel şeyler ifade ediyor. Ahmet Hamdi Tanpınar’ın “Beş Şehir”ini defalarca okudum, hâlâ okuyorum, hâlâ okuyorum. Şimdi, tarihle alakalı, müfredatla alakalı da Gazi çok şeyler söylüyor.

Ben 1967’de başlamışım eğitim hayatıma. İlkokul öğretmenlerimin 2’si belki birer haftalık, ikişer haftalık, hayal meyal hatırladığım 2 kadın öğretmen, ondan sonra bir başka kadın öğretmen, sonra 1970’te ben ilkokul 3’üncü sınıfı –çok özür dilerim- 450 hanelik çok büyük daha sonra belde olmuş bir köyde ahırdan bozma, kocası öldüğü için dul kaldığından, ahır bozarak sınıfa çevirmiş, sıralar koyduğumuz, ahır kokusunun hâlâ gitmediği, annelerimizin ördüğü yün çorapları giydiğimiz, belki sağındaki solundaki ayakkabı birbirine eş olmayan bir yerde okudum. Ali Hocamı da buradan hayırla yâd ediyorum. Dönüm noktalarını şöyle bir çıkardım, 1972, 1977, 1978, 1983, 1997, 2005, 2010, en son profesörlüğü aldığım tarih. Ya ben bu eğitim sistemi içinden geldim. Biz konuşurken eğitim sistemimizi beğenmiyoruz, bunu Mecliste ifade ettim, kürsüden, Sayın Bakanım, kendimizi mi inkâr ediyoruz?

Eğitim sistemi başarısız da siz milletvekilliğine gelirken, unvanlarınızı alırken, belli mevkileri işgal ederken diyeyim –işgal kötü anlamda söylemiyorum- orada otururken, deruhte ederken, hangi eğitim sistemiyle yetiştiniz? Hangi öğretmenler, kötü öğretmenler sizi yetiştirdi bugünlere getirdi?

Ama ben size bir şey söyleyeyim cemaatlerle ilgili. Türkiye'nin en büyük iki tane cemaati vardır. Cumhuriyet tarihi yazarlarına katkım olsun, terim yapalım, ideolojik cemaatler ve o ideolojik cemaatlere mensup olmadığım için, milli olduğumdan, yerli olduğumdan ben Selçuk Eğitim Enstitüsüne giremedim ama Allah'ın takdirine bakın ki 2009 yılında beni öğrenci olarak kabul etmeyen o fakülteye doçent olarak geldim. Hangi cemaatten bahsediyoruz? O ideolojik cemaat Türkiye'de en büyük ideolojik cemaattir, alt fraksiyonları bile öteki cemaatleri katlar. 1978'de öğretmenlerin yüzde 40'ını, kırk beş günlük bir eğitimle 76 bin kişiyi diploma vererek öğretmen yapan işte böyle bir ideolojik cemaatleşme anlayışıdır arkadaşlar. Açık yüreklilikle itiraf etmek lazım. Yanlış mı? 1997'de ikinci müdahale gelmedi mi Milli Eğitime?

şimdi, Sayın Bakanım, bendeniz -çok rica etti başsavcı bey- ta Karadeniz'in ucunda bir yerde görev yaparken dedi ki: "Tapu kayıtları bizi öldürüyor Hocam, ne olur yardım edin." Osmanlı tapu kayıtlarına girdim. İstatistikten bahsettiniz. TÜİK'le ben iki defa toplantıya katıldım, içler acısı. Aynı dönemde Osmanlı'yla yaşamış olan Azteklerin, Mayaların tek bir arşivi yokken Osmanlı bugün bize devasa, hem de mükerrerleriyle beraber bir yerdeki kaybolduğunda diğer, diğer kaybolduğunda öteki çok net kayıtlar bırakmış, muazzam bir arşiv devleti.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Altı yüz yıllık yapması gerekir, tabii ki yapacak.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Yani şimdi, Cumhuriyet ile Osmanlı arasındaki çatışma -tamam, saltanatı kaldırdık, hilafeti kaldırdık- ilk yıllarda çok yoğun yaşandı, belki yaşanması da gerekiyordu, eşyanın tabiatı gereğiydi ama bunları bizim geride bırakmamız lazım artık. Osmanlı'yı da kabullenmemiz, Selçuklu'yu da kabullenmemiz, Cumhuriyeti de elbette kabullenmemiz... Yani şöyle...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bu tartışmayı niye yapıyoruz? Bugün bunu reddeden mi var?

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Yok efendim, size yönelik söylemiyorum.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ama bu tartışmayı burada yapmanın bir anlamı yok ki.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) –Var, elbette reddedenler var.

YILDIRIM KAYA (Ankara) –Bakın, kapıda bekleyen ücretli öğretmen, vekil öğretmenin sorununa dair çözümler söyleyin.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – şunu söyleyeyim: Onu da söyleyeceğim, öğretmenlerle ilgili söylerim, onun da cevabı çöktür efendim.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ama hakikaten el insaf!

BAşKAN – Lütfen Sayın Kaya, karşılıklı yapmayalım, lütfen.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Tapu kayıtlarından bahsediyorum. şu kadarlık bir yerde ben o tapu kayıtlarına girdiğimde -çok affedersiniz- insanın fotoğraf olmadığı için fizyolojik tanımının yapıldığını -bıyıklı, sakallı, orta yaşlı, kır saçlı, sarışın veya esmer, her neyse, kaytan bıyık olduğunu, vesair- ve kaç tane hayvanı olduğunu -çok affedersiniz- kaç ineğinin sağılır olduğunu, sağılmaz olduğunu, kaç tane ceviz ağacı olduğunu. Böyle bir...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bu bizim tarihimiz zaten. İnkâr eden var mı?

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Hayır, ben Bakanıma izafeten söylüyorum.

BAşKAN – Toparlarsak Sayın Özdemir, yani vakit çok ilerledi. Lütfen...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Toparlıyorum.

Şimdi, bunları gördük ama biz okuldaki kitabımızın envanterini çıkaramayan, istatistiğini çıkaramayan bir duruma da düştük. Yani bu bizim entegrasyonu sağlamamız gerektiğini gösteren bir husus. Onunla alakalı söylüyorum. En büyük varlığımız bana sorarsanız -ki herkese göre öyledir- insandır. Onun için yine Atilla İlhan'dan ödünç alarak söylüyorum, Gazi, Onuncu Yıl Nutku'nda on yılda 10 milyon insana nüfusun ulaştığını ondan söylüyor. “Yaşayan İnsan Hazinesi” diye envanteri biz öyle çıkarttık. Başkasından aldık, başka bir şey.

Şimdi, Millî Eğitimdeki başarı-başarısızlık, her şey birbiriyle ilişkilidir. Sonunda üç soru sorup bırakacağım. Süleymaniye Camisini inşa edebilmek için Kanuni gibi bir padişah lazım, Mimar Sinan gibi bir başmimar lazım, Mimar Sinan'ın alt kadrosu lazım, çarıklar lazım, malzeme lazım, bütçe lazım ve statik hesaplardan dolayı ertelenen inşaatın yapılamayışına İran Şahı'nın gönderdiği hazineyi ögütüp un ufak edip minareye harç olarak kullanacak kadar da diploması lazım. Mücevher minare olarak biliyorsunuz bugün hâlâ parlıyor güneş vurduğunda.

İstilahlarla çok oynadık. Öz Türkçeleştirmenin getirdiği sıkıntıya Sayın Bakanım belki tam da temas edemediler ama vizyonda var. “Talim, terbiye, maarif.” Değiştirdik. Maarif Vakfı kurulurken ben biliyorum Mecliste ne kadar “maarif’e karşı çıkıldı, isim olarak, “Eskiye mi dönüş yapıyoruz” diye. Biliyorsunuz, büyük devletler vergi alır gibi, baş alır gibi, esir alır gibi kelime de alırlar. İngilizler bugün 5 bin yabancı kelimenin sözlüklerinde bulunmasıyla övünüyorlar. Türkçenin, Arap edebiyatının şahikasının üzerine oturduğuna, İran edebiyatının şahikasının üzerine oturduğuna ama kendi o basit, yalın diline hâkim olarak bunları özümlediğini, hatta dilinin özelliklerine uydurduğuna yüzlerce örnek verebiliriz. Biliyoruz, biz talimin ne olduğunu biliyoruz, talim, öğretmek demek. Terbiye, eğitmek demek. Biz şimdi terbiye kısmını tamamen eğitimin içine öğretimi sokarak tek bir yalın “eğitim” terimine her şeyi mahkûm eder hâle geldik.

Ben şimdi sözleri daha fazla uzatmak istemiyorum. Sayın Bakanıma üç tane soru yönelteceğim. Belki bunlardan bir tanesi öneri sayılabilir. Sayın Bakanım, entegre okullar diye bir sistem getirsek ilkokuldan mezun olan çocuk o ilkokuldan mezun olduğunda hangi ortaokula gideceğini -yeteneğine göre, becerisine göre, başarısına göre- bilse, oradan hangi liseye gideceğini ve oradan hangi üniversiteye gideceğini... Siz Kuzey Amerika tarzı öğretmen yetiştirmeden bahsettiniz. İşte Amerikan sistemini aşağı yukarı biliyoruz. Üstün zekâlıları topladığımız bir iki üniversitemiz olsa, üniversitede bir iki bölümümüz olsa, özellikle belli alanlarda, belli kategorilerde.

Bir de yeteneklilerin eğitimi... Şimdi Alpay Bey gitti. Biliyorsunuz bu insanların kas becerileri var, kasları gelişkin, emin olun beyin lopları da gelişkindir. Niye basketbolcularımız tıkr tıkr mükemmel İngilizce konuşuyorlar da niye futbolcularımız iki kelime İngilizce konuşmıyorlar. Rüştü için anlatılır, odasındaki arkadaşı “Çay içelim.” diyor, “İngilizcen var mı?” filan diye konuşuyorlar. “Kolay, ben şimdi sana çayı getireceğim.” diyor. Açıyor resepsiyonu, Rüştü'nün söylediği şu: “Two tea; two, two, two.” Ve hakikaten az sonra çay geliyor. Arkadaşı diyor ki “Ya senin İngilizcen hakikaten iyiymiş.” “Ya basit two tea, iki çay; işte şuraya two two two, yani 222 nolu odaya.” Şimdi, bunu söylemek bile bir espri konusu yapılıyor. Erdal Keser'i gönderiyoruz, UEFA'da Galatasaray çekim yapacakken dili var diye. Bu sporcularımızı biz alsak bir yandan hem spor faaliyetlerine engel olmadan hem de belli bir okul sistemi içerisinde lise, üniversite, her neyse eğitsek diye tekliflerimi sunuyorum. Hakikaten 1978'deki, 1997'deki müdahaleler hiçbirimiz onaylamadığı müdahaleler. Bugün gelinen nokta iyi bir noktadır.

Sayın Bakanım on altı yılın eleştirisini yapmadı aslında. On altı yılda benden önceki arkadaşlar bir, iki, üç demişler, dört, beş, altı demek de bana düştü; ben şimdi dört, beş, altı deme mevkindeyim dedi. Çünkü öğretmen sayısını artırdık, okulları, derslikleri artırdık. Artık ahırlarda filan ders yapanlar Allah'a şükürler olan kalmadı, çok iyi bir noktaya getirdik. Çok mu? Değil, daha da olacak.

Öğretmen atamalarıyla ilgili izninize şunu söyleyeyim: Cumhuriyet dönemi boyunca yapılan öğretmen atamalarının binlerce fazlası AK PARTİ hükümetleri döneminde yapılmıştır. Bu da tarihî bir gerçektir.

Saygılar sunuyorum. Başarılar diliyorum Sayın Bakanım. Dört, beş, altı diyorsunuz, temenni ediyorum yediye çıkarsınız, sekize çıkarsınız, ona çıkarsınız, on numaralı bir Millî Eğitim Bakanı olarak tarihte anılırsınız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özdemir.

Sayın Adıgüzel, bir cevap hakkı istemiştiniz.

Buyurun.

Kısa olursa eğer, diğer arkadaşlara da söz bırakalım.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi sondan başlayayım. Sayın Özdemir, tabii biz Osmanlıcaya veya Osmanlı kültürüne karşı filan değiliz, o da bizim kültürümüz tabii. Bizim söylemeye çalıştığımız şu: Bir kültür coğrafyasında yaşıyoruz. Burada Osmanlılar da var, geçmişte Selçuklular var. Ondan öte Latinler, hatta Hititlere kadar var. Biz her alanda ihtisas sahibi insanların olmasını isteriz. Hititlere, Latinlere bir tane olur da Osmanlıcaya on tane olur. Bunu da anlayışla karşılıyorum da bizim demeye çalıştığımız o değil. Sayın Maviş, şimdi, biz bu derneklerin varlığına karşı değiliz yani biz toplum yararına derneklerin hiçbirisinin varlığına karşı değiliz. Biz bu vakıfların, derneklerin devlet imkânlarından taraflı bir şekilde faydalandırılmasına karşıyız. Şimdi, eğitim müfredatına, programlarına dâhil edilmesine karşıyız. Siz şimdi diyorsunuz ki: “Toplum yararına dernek.” Ben size şöyle bir örnek vereyim: Ben hekimim, şimdi, hasta hakları derneği de bir toplum yararına dernek, hacamat derneği var, akupunktur derneği var. Şimdi biz bunları hastanelerde muayene veya tıbbi hizmet alanına dâhil edebilir miyiz, böyle bir şey olabilir mi? Ya, bu teknik bir konu. Siz tabii ki vakfınızın, derneğinizin kuruluş amacına uygun hizmet yaparsanız... Biz sadece bunların, eğitim işinin kamuya ait denetlenebilir bir şey olmasını öneriyoruz. Mesela, neden böyle diyoruz? Şimdi, biraz önce bahsettiğim TÜRGEV’le yapılan protokollün 7’nci maddesinde deniyor ki: “Bu çalışmayı yapan personele ücretini Millî Eğitim Bakanlığı öder.” Ya, bunların ücretlendirmesini de, bakın o vakıftan gelen personele Millî Eğitim Bakanlığı yapıyor. Şimdi, hem müfredata karşı hem karşılığında da bir bedel alıyor. Şimdi burada hesap verilebilirlik, sorgulanabilirlik sıkıntısı var. Neden? Çünkü kamu olsa bu hizmeti veren ben Sayın Bakana sorarım, ama vakfı denetleyemem ki ben yani vakıf biraz daha kendine özel bir kuruluş. Dolayısıyla bir iş yapıyor, kamu adına bir millî iş var, devlet işi var fakat sorumsuzluk durumunda olan bir hizmet alınıyor. Ben buna karşıyım. Biz -Ensar’la ilgili söylüyorum- “Bir kereden bir şey olmaz.” anlayışına karşıyız. Yani bu tür vakıfların devlet tarafından özellikle gözetilerek devlet imkânlarından faydalandırılmasına ve müfredata dâhil edilmesine karşıyım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Kaya, buyurun.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler.

Öncelikle Adalet ve Kalkınma Partisinden milletvekili arkadaşlarımızın süreci savunmasından daha doğal bir şey olamaz, bunu anlayışla karşılıyoruz. Yalnız unutulmaması gereken bir şey var, 600 yıllık Osmanlı İmparatorluğu dönemi bizim de reddettiğimiz bir dönem değil, o dönemin kendine has özellikleri var, o dönemde yapılanlar ve yaşatılanlar var, bir de Cumhuriyet Dönemi'nde yaşanan ve yaşatılanlar var. 2023 vizyonunun temeli 1923 vizyonundan başlar. 2023 vizyonu hayali bir vizyon olarak ortaya çıkmamıştır. Şimdi, bir vizyona bakarken, bunları değerlendirirken güncel, somut, can alıcı noktalara dair hiçbir şey söylemezsek bizi gericilikle suçlamaya kalkan arkadaşlara sorarım... Rahmetli Kamer Genç Parlamentoda yalvardı, AK PARTİ milletvekiline yalvardı "Etmeyin, gitmeyin, bana bir şey olmaz sizi yakar bu yangın." dedi. Biz, laf dinletemedik. Şimdi bir kez daha söylüyoruz, cemaatlara ve tarikatlara eğitimi teslim ederseniz, devlet kurumlarını teslim ederseniz bir müddet sonra onlar sizi teslim alır, siz de baş edemezsiniz. Bakın, bu acıyı bu ülke yaşadı, bu ülkenin yaşadığı acıyı görmezlikten gelemeyiz. Bu uyarıları bugün söylediğimizde şöyle diyemezsiniz: "Biz 17-25 Aralık milat alıyoruz." Peki, 17-25 Aralık olmadan önce döne döne bunları anlatan bizler haklı çıktık mı? Çıktık. Peki, bu 250 canımızı geri getirebiliyor mu? Getiremiyor. Haklı çıkmak istemiyoruz.

Bizim uyarılarımız, 2023'e dair tasarımlarınızda da sıkıntılar olduğudur, bu tasarımı millî eğitim politikasıyla, bir parti politikasıyla değil, millî bir politikayla aşabiliriz. Türkiye dünyadaki tüm ülkelerin önüne kendi eğitim politikalarıyla geçebilir ama bunu bir parti anlayışına sıkıştırırsanız bu kalıba sığmaz, mümkün değil. Daha önce bunu başka partiler de denedi, burada da başarı elde edilemedi. Bizim çağrımız şudur: Sayın Bakanımızın anlattıklarını dinledim, "Eğitimin en önemli dayanağı öğretmen." dedi. Öğretmen yetiştirmeye dair de çok somut bir şey söyledim, bizim kanun teklifimizi beğenmiyorsanız, Adalet ve Kalkınma Partisi olarak bir kanun teklifi hazırlayın, bir an önce öğretmen meslek kanunu çıkınsın diyoruz. Öğretmenler odasında ayrımı ortadan kaldırın diyoruz. Engelli öğretmen... Yasa çıkarmışsınız, bu yasa, ücretli öğretmenlerle ilgili yasa Adalet ve Kalkınma Partisinin iktidarı döneminde çıkmış. Ya, kendi çıkarttığınız yasaya uyun. Bunu istemenin, bunu söylemenin, güncel olayı takip etmenin sizi tedirgin ettiğini anlıyorum.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Niye tedirgin olalım? Öyle bir şey yok.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Müsteşar yardımcılığı yapan arkadaşımız diyor ki: "Günlük olaylarla eleştirmeyin." Ne yapacağım? Seçim meydanlarında Sayın Recep Tayyip Erdoğan da "3600 ek gösterge vereceğim." dedi, Kemal Kılıçdaroğlu da ek gösterge... Peki, bu sözü veren liderlerimiz Parlamentoda bu sözü niye yerine getirmiyor? Bunun takipçisi olmak neden bir suç unsuru gibi algılanıyor? Bakın, Aladağ'da çıkan yangın bir cemaat yurdunda çıktı. Orada yanan kızlarımız yanan bir ateş olarak bizim yüreğimizde duruyor. Bunun sorumlusu Millî Eğitim Bakanı değil, bunun sorumlusu cemaat ve tarikatlara yurtları teslim eden bir anlayıştır. Bizim söylediğimiz şu: Adalet ve Kalkınma Partisi devlet yurtları açsın, öğrenciler yurttan kalsın. Cemaat ve tarikatların yurduna ben çocuğumu göndermek istemiyorum ya da siz çocuğunuzu göndermek istemiyorsunuz.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Polemik konularına girmeyin, polemik yaparsak sabaha kadar sürer.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Tamam, polemik yapmayalım ama arkadaşımızın söylediği şu...

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Polemik değil yani. Yurtlar denetleniyor.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ama bakın, ileriye göremiyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Kaya, lütfen toparlayın.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bitiriyorum, toparlıyorum.

“İleriye göremiyorsunuz.” deniyor. Biz ileriye gördük, FETÖ belasını size anlattık, siz göremediğiniz için bu ülkenin başına bu bela oldu. Cumhurbaşkanı’nın yaveri FETÖ’cü çıktı. Kim ileriye görememiş? Biz mi ileriye görememiştir, yoksa siz mi ileriye görememiştir? İleriye görmek demek gelecek kaygısından bu ülkeyi kurtarmak demek. Bu ülke hepimizin, bu çocuklar hepimizin, bu öğretmenler hepimizin, bu okul hepimizin. Öz Türkçeyi konuşabilme becerisini göstermek, zengin dilimizi zenginleştirebilmek, yabancı sözcükleri de katarak zenginleştirmek ayrı bir güzellik ama esas olan dünyada en zengin dil olan Türkçeyi de yaygınlaştırıp sahiplenmektir. Ben Cacabey Medresesi’ni bilen.... Ben Kırşehirliyim. İlk bilim merkezi hâline gelen yerdir. Sendikacılığı ve esnafı savunan ilk yer Ahi Evranı Veli’nin yeridir. Ben o topraklardan geldim. Dolayısıyla medreseye karşı çıkmak değil mesele, Millî Eğitim varken, Millî Eğitimin okulları varken cemaat ve tarikatlara buraları teslim etmeye karşı çıkmaya devam edeceğiz. Bu bir gericilik değildir, bu tam da ileriye görmedir. Arkadaşlarımız buna dikkat etsinler, bir daha FETÖ belasına bizi bulaştırmasınlar. Uyarımız budur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yıldız, buyurun.

Karşılıklı olmasın lütfen.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım söz verdiğiniz için.

Sayın Bakanım teşekkürleriniz için çok teşekkür ediyorum.

Ben de aslında söz almama niyetindeydim ama satışmaya mahal veren hiçbir şeye değinmeyeceğim.

Siz de konuşmanızın içeriğinde bahsettiniz, AK PARTİ iktidarları döneminde, niteliğe yönelik çok ciddi yatırımlar yapılmış vaziyette ve ben de geçtiğimiz haftalarda Van Çatak’taki bir köy okulundan davet almıştım ve oradaki bir atölye çalışmasına dâhil oldum ve Van Çatak’taki küçücük bir köy okulunda dahi teknolojik altyapının nasıl tesis edildiğini gördüm ve bu beni hakikaten çok mutlu etti. Gerçekten yatırımların hiçbirisinin havada kalmadığını, somut bir şekilde gözlemlenebilir olduğunu görmüş oldum. Bu kendi adıma çok ümit vericiydi ve mutluluk vericiydi.

Sayın Bakanım, bu PISA’ya yönelik fikirlerinizi bu şekilde beyan etmenizden çok büyük bir mutluluk duyduğumu ifade etmek isterim çünkü bu PISA’ya yönelik tartışmalar ilk başladığında –ben kendim eğitimci değilim, avukatım ama eğitim meselesini de dert ediniyorum kendi dünyam içerisinde- açıp çözmüştüm nedir bu PISA, ne sorulur burada diye. Ve şunu fark etmişim: Oranın hakikaten sistematığı farklı. Yani ben lisede iki müfredat gördüm, bir kendi müfredatımızı gördüm, bir de IB müfredatını gördüm. IB müfredatını gören bir gözle evet onu çözebiliyorum ve çok basit, yalın, ufak, küçük unsurlar var, onları hatırına getirince çok rahat çözülüyor ama bununla hiç karşılaşmayan bir öğrencinin bir anda afallaması çok ihtimal dâhilinde olan bir husus. Dolayısıyla PISA’nın burada tek bir yanı ölçtüğünün artık gündeme getirilmesi bahsini çok önemsiyorum ve bunu da gündeme getirdiğiniz için ayrıca teşekkür ediyorum.

Bununla birlikte, meslek liselerini birinci meseleniz kabul ettiğinizi zaten ifade etmişsiniz ve bunun sahada yansımalarını görüyoruz. İlk göreve geldiğinizde ifade ettiğiniz unsurlardan birisi buydu. Zaten Bakan Yardımcımız Mahmut Özer Bey’in de bu noktada çalışmalarını yakından takip ediyoruz ve Ankara özelinde de güzel gelişmeler oluyor. Ben bunun için de ayrıca teşekkür ediyorum. Çünkü hakikaten ara değil aranan eleman yetiştirilmesi, eğer biz bir sanayi devriminin dördüncü dalgasından, bir dijital dönüşünden bahsediyorsak bu noktada bir adım atmamız gerekliliği muhakkak.

Bunun yanı sıra yine sunumunuz içeriğinde çocukların doğayla ünsiyet gelişiminden de bahsettiniz. Ben ilkokul 1'inci sınıfa Maltepe'deki bir okulda gittim sizin de yöneticiliğini yaptığınız ve orada bizim bir seramız vardı en üst katta. Biz dolayısıyla bitkilerin aslında canının olduğunu orada fark etmiştik. Ben bunun bütün okullarda mümkün olduğunca yaygınlaştırılması temennimi burada tekrar ifade etmek isterim.

Yine bir kavramsallaştırma hediye etmiş oldunuz bize, insanın yaradılışına hürmet etmek. Yani bunu gerçekten eğitim sistemimize bir şekilde dâhil edebilirsek, az evvel Sayın Özdemir'in de belirttiği gibi aslında bir terbiye kavramını esas itibarıyla da hayata geçirebilmiş olacağız.

Banarlı'ya çok atıf yapıldı, ben de demeden geçemeyeceğim. Yani fethedilmiş kelimelerimiz var ne mutlu bize ki ve ben Özbekistan'a gittiğimde de o fethedilmiş kelimelerin yani öz Türkçe bağlamının da ötesinde ne, neye göre, kime göre Türkçe öz Türkçedir? Fethedilmiş kelimelerle ben Özbekistan'da da, Kazakistan'da da karşılaştım. Dolayısıyla fethedilmiş kelimelerimizin hakikaten bulunuşu çok büyük bir zenginlik ve ben de bunun süreklilik kesbetmesi noktasındaki bir genç olarak talebimi tekrar yinelemiş olayım çünkü gerçekten feyzalmak ile etkilenmek arasında ciddi bir fark var ve bizim de bu tip zenginlik teşkil eden kelimelerimizi yitirmememiz hayli önemli.

Buraya gelmeden evvel Keçiören Bademlik Mahallesi'ndeki bir kafeye uğradım, söz vermiştim bir esnafımıza. Orada kafede oturanlara da selam vereyim çıkarken dedim ve denk geldi, 2 öğretmenimize rastladım ve dedim ki: Ben Meclise gidiyorum, tam da denk geldi, siz de öğretmenmişsiniz, Millî Eğitim Bakanımızla bir toplantımız var, iletmek istediğiniz bir şey var mı? Onlar da çok büyük bir heyecan içerisinde olduklarını ifade ettiler. İfade etmelerine gerek yoktu, gözlerinden zaten bu anlaşılıyordu. Öğretmenlerimizde bu heyecanı oluşturduğunuz için en başta teşekkür etmek istiyorum çünkü hakikaten eğitimcilerin bu şekilde motive olması pek çok şeyi başlı başına, fiziken bir şey yapılmasa dahi, dönüştüreceğine yoğun bir şekilde inanıyorum.

O yüzden, genel olarak teşekkürlerimi sunuyorum. Bu atama meselesinde de Sayın Özdemir'in de belirttiği gibi, sayısal verilere baktığımızda AK PARTİ iktidarları döneminde önceki dönemler kadar yani o dönemin yekûnu kadar bir atama yapıldığını görüyoruz mevcut korunmakla birlikte. Dolayısıyla bu da gözardı edilmemesi gereken bir husustur.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Atanamayanların sayısı tam 6,5 kat artmış.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Dolayısıyla ben bu hususları dile getirmek istedim. Tekrar, bize bu şekilde bir brifing verdiğiniz için şükranlarımı sunuyorum. Hayırlı günler diliyorum.

BAŞKAN – Ben de kısa ve özlü konuşmanız için teşekkür ediyorum Sayın Yıldız, gayet verimliydi. Sayın Topal, buyurun.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepimize saygılarımı sunuyorum. Başka bir toplantıda olduğum için geç kaldım. Kısa konuşacağım, satışmaya mahal vermeyeceğim.

Sayın Yıldız'ın dediği gibi bazı öğretmen arkadaşlarımızı da heyecanlandırmak için atanamayan öğretmen arkadaşlarımızı da heyecanlandıralım. Ayrıca, şimdi ücretli öğretmen arkadaşlarımız sürekli beni arıyor. Yaklaşık bin öğretmen kalmıştı herhâlde. Onları da çözersek Sayın Bakanım... İnanın her gün beni arıyorlar, her Allah'ın günü herhâlde hepimize mesaj gönderiyorlar değil mi?

BAŞKAN – Şu an mesaj bombardımanı altındayım zaten.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Vallahi şu an bile gönderiyorlar. Yani artık bunu da çözelim.

Şimdi, bir de sözleşmeli öğretmen arkadaşlarımızın aile birliği sorunu devam ediyor. Onlar da sürekli arıyor. Ağustos ayında, 2016 yılındaki sözleşmeli öğretmen arkadaşlarımızın sorunlarını da çözersek... Gerçekten bunu talep ediyoruz.

Son olarak şunu söyleyeceğim... Aslında konuşacak çok şey var. Az önce Sayın Genel Başkan Yardımcımızın dediği gibi, sizin bütün söylemlerinize katılıyorum, yalnız bir parantez hariç. Az önce dediği gibi, hiçbir yapıya, öğrencilerimizi, öğretmenlerimizi teslim etmememiz konusunda katılıyorum, kesinlikle doğru söylüyorsunuz.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Sözlerinize katılıyorum, Millî Eğitim Bakanlığı bu konuda hassas.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Evet, Sayın Bakanımız bu konuda umarım -üzerinde bir baskı olmasın da- başarılı oluruz, bakacağız.

Son olarak, İstanbul Sefaköy Lisesinde Ayhan Arı adında bir müdür Twitter hesabında açık açık Uğur Mumcu'ya hakaret ediyor, Sayın Temel Karamollaoğlu'na hakaret ediyor, muhaliflere hakaret ediyor, açık açık hakaret ediyor, Hükûmete eleştiri yapan kişilere hakaret ediyor ve şu anda görevde. Ben ismini de vermek istiyorum. Ayhan Arı, Sefaköy Lisesi. Bu konuda gerçekten en ufak Hükûmete eleştiri yapan bir memur bazen açığa alınırken bu arkadaşımız açık açık bir partinin genel başkanına hakaret ediyor ve şu anda görevde.

Ben bütün bu hassasiyetleri göz önünde bulunduracağımıza inanıyorum. Hepinize teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Topal.

Sayın Yılmaz, buyurun.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Sayın Bakanım, sunumunuz için öncelikle teşekkür ediyorum. Hoş geldiniz. Değerli Başkanımıza da bu değerli ve önemli toplantıyı tertip ettiği için teşekkür ediyorum. Komisyon üyesi arkadaşlarımı da saygıyla selamlıyorum.

Gerçekten bizim için Komisyon olarak önemli bir toplantı çünkü milletvekilleri olarak, özellikle Millî Eğitim Komisyonunda bulunan vekiller olarak eğitimin bütün sorunlarıyla alakalı sahada, illerimizde bire bir muhatap olan bizleriz. Muhalefet vekilleri biraz daha bizden şanslı. Neden? Şikâyetleri dinliyorlar, çözüm iradesi ortaya koyması gereken de iktidar partisi vekilleri olarak da bizleriz. Bu manada eğitim sorunlarının icrada olan sizlerle birlikte hem siyaset hem bürokrasi bu buluşmanın devamlı olmasını da ben gerek Başkanımızdan gerekse de Bakanımızdan talep ediyorum. Daha alanlar daraltılarak, her zaman siz müsait olmayabilirsiniz, ama daha millî eğitimin daha özel konularında burada tartıştığımız, aslında Bakanımızın sunumuyla da direkt alakalı olmayan, hemen aidiyetlerimizle alakalı reflekslerimizle âdeta aradan böyle karşı tarafa nasıl gol atabiliriz –bunu hepimiz için söylüyorum- mantığıyla toplantıyı hakikaten çok uzatarak neticeden uzaklaştıran...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Vallahi biz onu düşünmüyoruz.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Hayır, buradaki olan bu.

...toplantılar yerine, mesela mesleki teknik eğitim konusunun ele alınacağı ve genel müdürümüzün bize Bakanımız tarafından görevlendirileceği, orada mesleki teknik eğitimle ilgili bütün sorunlarımızı açık bir şekilde sahada aldığımız, okul ziyaretlerimizde aldığımız konuşacağımız Bakanlığımızın bu konuda ne aşamada olduğunu yakinen takip etme fırsatı, imkânı verecek konularda özel toplantıların devam etmesini talep ediyoruz. Bu okul öncesinde olacak, ilköğretim, ortaöğretim, din eğitimi, yurtlar meselemiz, hepsi bizim meselemiz, buna dönüşürse daha faydalı olacak kanaatindeyim.

Ben birkaç soru soracağım konuşmayla alakalı, Bakanımızın sunumuyla alakalı. Bunu sahada da aldığımız eksiklikler olarak görüyorum. Dijital bir altyapı hazırlığı var Bakanlığımızda, inşallah en kısa zamanda nihayete erecek. Bu konuda bir FATİH Projemiz vardı. Okullarda görüyoruz, FATİH Projesi'nin dokunduğu okullar hakikaten kapasite olarak, akıllı tahtalarıyla öğretmenlerimiz memnun, idarecilerimiz memnun. Fakat daha henüz dokunamadığı okullarımız var. Bunların da ciddi beklentileri var. Öğrencilere tablet verme yerine -bunun faydalı olmadığı dönüşünü alıyoruz- sınıfların modernizasyonu. Bu dijital altyapıya hazırlanması noktasında ciddi talep var. İlkokullarımızda bu eksiklikler var. Bunu size iletmek istiyorum.

Öğretmen yetiştirmeye verdiğiniz önem takdire şayan. Bu konuyu daha önceki bakanlarımıza da iletmıştik. Size de bu fırsattan... Öğretmen yetiştirmede anladığım kadarıyla eğitim fakültelerinde bir model uygulamaya başlayacaksınız ama ben daha önce öğretmenlik yapmış, öğretmen liselerinde de kalmış, belletmenlik yapmış bir kardeşinizim. Bu manada, öğretmen liselerinin en son hâliyle değerli olduğunu düşünüyorum, ondan önce de öğretmen okullarının. Bunlardan yetişen öğretmenlerimizin, mesleki formasyon açısından, yeterlilik açısından, öğretmen duruşu açısından hâlâ okullarımızda rol model öğretmenler olarak görüldüğünü, yaşları ilerlemesine rağmen bir öğretmen formatında, örnek öğretmen formatında ideal taşıyan öğretmenler olduklarını görüyoruz. Bu manada lise düzeyine öğretmen yetiştirmenin gerekli olduğunu şahsen düşünüyorum, bu okullar tekrar hayata geçirilebilir, bu konuda fikrinizi merak ediyorum.

İnşallah, öğretmenlik meslek kanunu bir an önce çıkacak, muhalefet de iktidar da her birimiz zaten bu konuda çaba sarf ediyoruz.

Bir de fiziksel anlamda okulların farklılıklarında ciddi iyileştirmeler var, bu konuda da yatırımlar ciddi oranda artıyor, artarak devam edeceğini ümit ediyoruz. Bu konuda Vizyon Belgesi'ni açıklarken de önemli müjdelere verdiniz, çabalarınız için teşekkür ediyorum.

Bir konuya da değinmeden edemeyeceğim çünkü talep olarak bize geldi, odalarımızı ziyaret ettiler özel okullar birlikleri. Neticede, ülkede ciddi manada bir potansiyel olarak şu anda faaliyettedirler. Daha önce, bizim özel okullaşma oranında da belirli bir rakamda destek mahiyetinde sözlerimiz var. Bu noktada, hem özel okullaşmayı teşvik anlamında devlet teşviki hem okullaşma, okul yapma, inşaatında, her şeyinde teşvik verdik; insanlar okullar açtılar. Özellikle FETÖ belasının ortadan kalkmasıyla birlikte, bu konuda eğitimci camiada ciddi teşebbüsler yapıldı. Şu an ciddi bir okullaşma başladı. Şimdi bunlar, bu son açıklamalardan sonra tedirgin olmuşlar Sayın Bakanım, geldiler, bize açık yüreklilikle "Biz size güvendik, bu teşvikleri aldık, okullarımızı kurduk..." dediler. Şimdi, özellikle özel okullar da anladığım kadarıyla iki kategoride; bir, çok yüksek seviyede ücretlerle eğitim hayatını sürdürenler var. Bunlar belirli bir yüksek gelir düzeyi kesimlerinin çocuklarını yüksek fiyatlarla alıyorlar, devletin teşvikini zaten kullanmıyorlar. Bir de Anadolu'da illerde kurulmuş orta ölçekli eğitimci müteşebbislerin yaptığı, açtığı okullar var. Özellikle veliler bu devlet teşvikiyle buralara girmişler ve bu manada kendi sürdürülebilirliğini de bununla götürebilen okullar. Burada ciddi bir sayıya da ulaşmış öğretmen istihdamı, 300 binlere yaklaştığı söyleniyor. Yani böyle bir açıklama onları rahatsız etmiş. Neticede bir kurum bunlar artık, bu okulların devamı noktasında bunların da sesini size iletmış olalım, böyle bir beklenti var, bu teşvikin devamı noktasında.

Teşekkür ediyorum.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Biz de destekliyoruz. Ücretli öğretmenler, sözleşmeli öğretmenler ziyaret etmedi mi sizi?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Ücretli öğretmenleri biz bizzat Cumhurbaşkanımıza da söyledik, o noktada müsterih olun. Ben daha önce de bu kanaatimi söylemiştim. Ücretli öğretmenin bir defa tamamen kaldırılması hedefini Bakanımız defaatle zaten açıkladı. Bu, öğretmen meslek kanununda da muhtemelen yer alacak bir mevzu, ona kimse razı değil bir öğretmen olarak. Biz daha da ileri boyuta gittik, geçiş sürecinde bu ücretli öğretmenlerin kadroya alınması meselesini tartıştık daha önce, hatta şahsen doğru bulmadığımı da söylemiştim. Neden? 5 binini alıp 55 binini açığa bırakmak. Bu noktada uzun bir mesai harcamış öğretmenlere böyle bir iyileştirme yapıldı ama bunun yerine beklenti şu anda, geçiş sürecinde... Daha önce de ifade ettiğimiz için tekrar ifade edeyim, daha önce vekil öğretmenlik müessesesi vardı, en azından şartları itibarıyla normal öğretmenin üçte 2 maaşını alabiliyorlardı, sigortaları tam yatıyordu, sömestr tatilde kesintisiz maaşlarını alabiliyorlardı. Bu geçiş sürecinde bu formül de kullanılabilir, bunu biz daha önce iletmıştik Bakanlığımıza, o yüzden tekrar etmeyi uygun görmedim.

Teşekkür ediyorum Bakanım.

BAŞKAN – Ben de bütün görüş bildiren değerli Komisyon üyelerimize teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bayağı konu birikti sanırım ama kısa ve öz bir cevapla inşallah toplantıyı sonlandırırız memnun olacağız.

Buyurun Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANİ ZİYA SELÇUK – Çok teşekkür ediyorum.

Bu çatı altında sayın vekillerimizle bilgi paylaşmaktan ve yapılan çalışmalar konusunda değerlendirmeleri almaktan öncelikle çok mutlu olduğumu söylemek isterim çünkü sahayı siz çok iyi değerlendiriyorsunuz, talepleri çok iyi görüyorsunuz ve doğrudan doğruya milletle bağı kuran şahsiyetler olarak sizin görüşleriniz son derece değerli.

Ben, çok özetle, zaten ana başlıklarda gruplandığı hususlar var, onlardan hızlıca bahsetmeye çalışayım.

Öncelikle, bu görevi yani Bakanlık görevini Cumhurbaşkanımızın bir tevcihi sürecinde aldım ve ben, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğini Millî Eğitim Bakanlığının ilerlemesi anlamında çok çok önemseydiğimi her yerde söylüyorum.

Millî Eğitim Bakanlığının, Millî Eğitim Bakanının omuzlarında, ekibiyle beraber götürebileceği bir meseleden çok daha büyük bir mesele olduğunu yani bunun bir ülke ödevi olduğunu, bunun bir memleket meselesi olduğunu hep söylüyorum. O sebeple, Cumhurbaşkanımızın liderliğinin... Bu anlamda, bütün büyük eğitim reformlarında bütün dünyadaki örneklerde çok büyük liderlerin etkisi vardır, böyle bir liderlik olmadan büyük eğitim reformu yapılmıyor. Benim de temel güvencelerimden bir tanesi bu yani Cumhurbaşkanımızın liderliği.

Her konuşmamda yeri geldikçe, “Biz, yeniden, sıfırdan bir şey yapmıyoruz; biz 1, 2, 3’ün üstüne 4, 5, 6 diyoruz. Şu ana kadar yapılan bütün hizmetler için sadece teşekkür borçluyuz.” diyorum ve geçmişte yapılan, özellikle olağanüstü dönemlerde alınan bazı kararların, aslında rasyonel olmadığı biline biline alındığının da farkındayım. Eğer devletin varlığı söz konusuysa, eğer gerçekten olağanüstü bir durum varsa, yapılan bazı hatalara “Niye böyle hatalar yapıldı?” diye, buradan, bu saatte, bugünden bir suçlama yapmanın çok doğru olmadığını düşünüyorum. Elbette bazı hatalar var, şu var, bu var. Ondan önce var mıydı? Vardı. Ondan da önce var mıydı? Vardı. Şu anda var mı? Var.

O sebeple, burada bir ayırıştırma ya da kırılma yapıp da “Bakan önceki dönemin çok kötü olduğunu, şimdi bunların hepsini düzeltmek gerektiğini söylüyor.” dersiniz bu gerçekten insafa sığmaz diye düşünüyorum. Böyle bir şey yok.

Ben, AK PARTİ'nin içerisinde, AK PARTİ'nin şu ana kadar yaptığı bütün hizmetlerin üzerine, zamanın ruhu içerisinde “yapay zekâ” dedim, “makine öğrenmesi” dedim, “küresel dönüşümler, teknolojik dönüşümler” dedim, bütün bunların gerektirdiği ve bugün lazım gelen bazı işler var. Dikkat ederseniz genellikle teknik alanlar üzerinde konuşuyorum ve benim gücümün yetmediği -diyelim ki ekonomik bir konu var- gerçekten benim yetki alanım içerisinde olmayan hususlar var. Bu bir kabine meselesi, bu bir hükümet meselesi, buradan benim kişisel olarak bir şey söylemem doğru değil. Ben haddimi ya da alanımı biliyorum, nereye kadar neyi söyleyebileceğimi, neye gücümün yettiğinin farkındayım. Bununla ilgili birçok konuda somut örnek vermek de mümkün.

Öncelikle, birkaç kere konuşulan şeyler var, mesela mesleki teknik eğitim bunlardan bir tanesi. Eğer bir üç gün, beş gün, neyse, bu Bakanlıkta kaç gün kalırsam, o gün içerisinde, “Ziya Selçuk döneminde ne yapıldı?” diye bir şey sorulacaksa, bunun 1 numarasına mesleki teknik eğitim gelecek. Yani orası benim, bu ülkenin ekonomi ve demokrasisini eğitimle buluşturduğum merkez. Eğer, biz, orta sınıfı bu manada herkesi yükseköğretime teşvik etmeden, arada sahici şartlar sunarak yani gerçekten iş olanakları, istihdam stratejileri koyarak bir şey yaparsak bu ülkenin önümüzdeki birkaç yıl içerisinde herkesin yükseköğretim mezunu olduğu ve bir istihdam travmasıyla karşılaşmasını önlememiz lazım bizim, bu, beş altı sene sonrasının büyük krizi. O yüzden, bunu çok önemsiyorum.

Meslek kanunuyla ilgili bizim birçok STK'yle oturup yüz yüze çalıştığımız, akademisyenlerle, yöneticilerle çalıştığımız bir kanun taslağımız var, şu anda Maliyede. Maliyenin öngörülleri çerçevesinde ne yapabiliyorsak bunu topluma açacağız önümüzdeki süreçte ve diyeceğiz ki: Bizim böyle bir taslağımız var, ne diyorsunuz? Bunu bir eleştirin, bunu tekrar bir gözden geçirelim, bunu, sadece Bakanlık olarak “Biz yaptık, oldu.” dememiz ve Meclise sevk etmemiz çok doğru değildir. Bu manada, Sayın Cumhurbaşkanımızın da talimatı var.

Diğer hususlarda... Mesela özel okullara teşvik konusu. Bu, aslında tümüyle kaldırılmış olan bir şey değil, bir taktik değişikliği yani bugün ekonomik şartlar içerisinde “Neyi nasıl yapabiliriz?” diye konuşulduğunda, şu anda bunun bu şekilde değil ama orta vadede KDV'yle veya başka iyileştirmelerle özel öğretimin de devletin yükünü alması konusundaki olumlu bakışımız geçmişte de vardı, bugün de var, gelecekte de olacak ama bunu dönemselsel olarak değerlendirip de sanki ana karar buymuş gibi ele almamakta yarar var.

Bu bağlamda, temel lise konusu zaten açık, zannedirim, bir kanun gereği. Özel öğretim kurslarıyla ilgili ta başından beri, Sayın Cumhurbaşkanımızın bakış açısını sanırım bütün toplum biliyor ve bu kursların Türk eğitim sistemine katkısıyla ilgili ayrı bir konu var -geçmişteki yazılarım, makalelerim bunu gösteriyor- biz sınav sistemine rehin vereceğimiz bir eğitim sisteminin içerisinde olamayız. Şöyle düşünün: Bütün okullar eğitim yapıyor, bütün dershaneler eğitim yapıyor, yıllardır, on yıllardır yapıyor. Eğer bütün bu eğitimin tamamlayıcı olarak, destekleyici olarak bir katkısından söz ediyorsak, bugün üniversite sınav süreçlerindeki fizik netleri, matematik netleri, Türkçe netleri vesaire... Aslında tabloya baktığımızda bütün bu sistemin çok yoğun çalıştığı ama işlevselliği konusunda Türkiye'nin yeni bir dönüşüme ihtiyacı olduğunu söylemek mümkün. Bizim çocuklarımız eğer bir sınavın sonuna kadar bir şeyi hatırlayıp da sınavda yapabiliyorsa başarılı addediliyorlar; oysa sınav sonunda kalan şey nedir, bunun hayattaki yansımaları nedir, gerçek hayata nasıl bir katkısı var bunun, bu çocuğun bu bilgiyi içselleştirmesi, vukuf sahibi olması, muvaffak olması, vâkıf olması mı söz konusu yoksa sınav sonuna kadar unutulmayan bir bilgiyle başarılı olması mı? “Biz sınava adam mı yetiştiriyoruz, insan mı yetiştiriyoruz?” sorusunu çok temelde sormamız lazım. Sistemin iyileşmesi hâlinde uzun vadede de... Bütün ülkelerde dershane diye bir şey var yani tamamlayıcı faktör var ama bu tamamlayıcı

faktör ana sistemi yutmamış vaziyette yani o yardımcı ve destek mahiyetinde. Bizim de bunu önce normalleştirmemiz lazım sonra tabiileştirmemiz lazım yani birdenbire okullar arasındaki farkı kapatmadan bu ihtiyacı kaldıramayız.

Bu anlamda, KPSS'yle ilgili, vesaire birtakım sınavlar vesaire. Eğer, suçun şahsiliğine yönelik olmak kaydıyla bir kişiyle ilgili bir resmî doküman varsa, bu kişinin KPSS'si ikincil vaziyette kalıyor ama suçun şahsiliği bağlamında herhangi bir husus yoksa 90 almış bir kişiye asla 58 verilmez, asla böyle bir fark, bir tane örnek gösteremezsiniz. Bunu son sınavlar için yani benim bulunduğum dönem için söylüyorum. Bu konuda çok hassas davranıyoruz. Bu konu bizim her şeyden önce adil olmamızın gereğiyle ilgili bir konu.

Onun ötesinde, Sayın Bakanım "HAVELSAN" dedi, "Strateji Belgesi" dedi. Bizim özgeçmişimizde Bakanlık olarak neyimiz varsa hepsi bizim öz malımızdır ve hepsini dikkate alarak yapıyoruz ve HAVELSAN'la şu anda çalışmaya devam ediyoruz. Sadece statik bir dijital platform yerine her an, anlık olarak değişen bir yapay zekâ metodolojisi üzerinde bir dönüşüm yaptık çünkü bu statik olanı sürekli manuel olarak değiştirmek gerekiyor. Sistemin kendi kendine öğrenmesi gereken farklı bir platforma ihtiyacımız var, onu çalışıyoruz. Aynı şey Öğretmen Strateji Belgesi için de geçerli.

Burada, ücretli, sözleşmeli, vesaire hususlar... Aslında sözleşmeli öğretmenlerimizin aile birliği vesaire gibi konular gerçekten çok önemli. Sağlık sorunları vesaireyle ilgili olanları zaten düzelttik, onun dışında, gerçekten çok önemli olan çok istisnai durumlar vardı, onları düzelttik fakat kanun o kadar açık ki, diyor ki: "Şu kadar sene -öğretmenlikte 4+2 sene- burada kalmak durumunda." Ve başlarken bir imza atıyor öğretmenler, diyorlar ki: "Ben bu kadar sene burada kalacağım." fakat bizim yaptığımız değerlendirmeler, sahada yaptığımız çalışma şunu gösteriyor: Altı sene bir öğretmenin hayatında, o yaşta, genç yaşta çok belirleyici bir süre ve altı sene uzun bir süre yani altı senede evlenebilir, çocuğu olabilir, her şeyin, hayatın hızlı değiştiği bir çağ orası, durağan bir çağ değil. Bu sebeple, bunu üç seneye indirelim gibi bir girişimimiz var, yasal düzenek bekliyor ve başka yerlerden o bölgeye gelmek isteyenlerin önü açıldı, sözleşmeli olan, hangi ilde olursa olsun eşi de başka bir ilde sözleşmeliyse onların hepsini birleştirdik ama kanun o kadar açık ki bu öğretmenin eş durumu tayini dolayısıyla diyelim ki İstanbul'a, İzmir'e gitmesi kanunen mümkün değil. Benim buna yetkim yok, anlatabiliyor muyum yani benim bir öğretmenin aile birliğini sağlama yetkim hukuken yok.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Çözelim Sayın Bakan, beraber çözelim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – İşte, ben topu niye size atıyorum? Benim böyle bir yetkim yok.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Çoğunluk sizde, getirin, biz getirdiğimizde kabul etmiyorsunuz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Ama bu anlamda, burada şöyle bir şey var: Ben istatistiklere çok önem veririm belli kayıtlar şartıyla. Bizim sözleşmeli öğretmen olmadan önce o bölgedeki öğretmen tedarikinde gönderdiğimiz öğretmenlerin yüzde 68'i geri dönmüş yani o bölgede kalmıyorlar. Bunu 2016'da, 2017'de bir karar olarak almışız ama bu kararın arkasında o kadar rasyonel bir tutum var ki, diyor ki: "Ben, burada eş durumundan dolayı..." Bütün bakanlıklar, Adalet Bakanlığı personelini gönderiyor, Millî Savunma Bakanlığı personelini gönderiyor, İçişleri Bakanlığı personelini gönderiyor, Sağlık Bakanlığı gönderiyor. Sonra diyorlar ki: "Eşleri gelsin." Eşler de öğretmen. Bizim hiçbir düzen kurma imkânımız kalmıyor ve bu eşlerin hepsi o bölgeyi boşaltıyorlar. Boşaltınca biz, o bölgedeki öğretmen tedarikinde -ki şu anda, öğretmen tedarikindeki en problemlî bölgemiz Marmara Bölgesi, ondan daha problemlî bir bölge yok Türkiye'de, diğerlerinin hepsi yüzde 90'ın üzerinde öğretmen tedariki bakımından- sözleşmeli öğretmenden şu aşamada vazgeçsek yüzde 70'e yakın geri dönüş oluyor, sahte evlilik, eş durumu, sağlık raporu... Bakın, yüzlerce sağlık raporunu inceleyip bunun

gerçek olup olmadığı konusunda da araştırmalar yaptık. Şunu anlatmaya çalışıyorum: Kanun eğer şu hâliyle eş durumunun tayinini belli seneye kayıt altına almışsa bunun bir talep olması çok doğaldır. İnsanlar başta söz vermişler “Tamam, biz bu şartlarla öğretmenliği kabul ediyoruz, Türk Bayrağı’nın dalgalandığı her yerde öğretmen oluruz.” diye bağırılmışlar, tamam, olmuşlar ama diyor ki: “İş değişti, hayatım değişti.” Haklı mı? Haklı. Biz bu konuda Millî Eğitim Bakanlığı olarak doğrudan doğruya bir yetkiye sahip değiliz, tamamen Meclisimizle ilgili...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Bakanım, özür diliyorum ama çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, burada tabii devletin de bir güvencesi var onun aile birliğini sağlamak noktasında. İmza atıyor ama mesela bu konuda çok yoğun boşanmalar var. Şimdi, bir çocuğu olmuş, altı yıldır çocuğu... Yani bir araya gelecek. Devletin de bunu sağlama konusunda bir garanti verdiğini düşünüyorum bu cumhuriyetin bir ferdi olarak. O yüzden, şimdi siz buna taraf olduğunuzu söylüyorsunuz, o zaman siz buna taraf olduğunuzu en azından beyan edin Sayın AK PARTİ Genel Başkanına. O da aşağıya talimat verirse zaten bu sıkıntı aşılır yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Bunları arz noktasında bir eksiklik yaşanmıştır.

BAŞKAN – Bunları Sayın Bakanım zaten konuşması içerisinde de söyledi. Bu bir zaruretten kaynaklanan bir şey. Şimdi, diyelim ki sözleşmeli öğretmenliği kaldırdı...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Özendirici...

BAŞKAN – Hayır. Oradaki öğrencileri düşünüyor muyuz, oradaki velileri düşünüyor muyuz?

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Evet.

BAŞKAN – Şimdi, Ankara’da 5 binin üzerinde norm fazlası var. Bunu 7 bine, 8 bine çıkardığımız zaman, bunların hepsini birlikte düşündüğümüz zaman...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Başkanım, özendirici ve tercih...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Başkan, 2+1’e dönüştürelim.

SERKAN TOPAL (Hatay) – 2+1’e dönüştürelim.

BAŞKAN – Zaten şimdi 3+1 dedik, bakalım... Şimdi ben size söyleyeyim, bizim Türk mantığında bu vardır, 3+1’e indirdik “1+1 olsun.” diyecekler, ondan sonra da “Kaldırın.” diyecekler. Nitekim siz de bunların sözcülüğünü yapıyorsunuz. Ama oradaki öğrencilerimizi de düşündüğümüz zaman, Türkiye’nin 780 bin kilometrekaresindeki her vatandaşı düşündüğümüz zaman, onu bir tedbir olarak düşünmek lazım. Ben sözleşmeli öğretmenliğin, yerinde öğretmenliğin uygun olduğunu ve devam etmesi gerektiğini şahsen düşünüyorum. Bir eğitimci olarak oradaki öğrencileri ve velileri düşünerek de bunu söylüyorum. Oradaki öğrenciler sizlerin, bizlerin çocukları da olabilir.

Dolayısıyla, bu sanırım zaman içerisinde daha da oturacaktır.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Başkanım, buna cevap verince şuna da verin: Ben de diyorum ki size bunu tercihli veya rotasyon sistemleriyle çözebilirsin, tıpkı tıpta, doktorlukta...

BAŞKAN – Ama bu uygulamada 2+2 maalesef 4 etmiyor. Şimdi, bakın, diğer kurumların bütün personelleri gidiyor vesaire ama Millî Eğitimde olduğu zaman, özellikle de öğretmenlerin büyük çoğunluğunun hanım olmasından, kadın olmasından dolayı bir şekilde, Sayın Bakanımız da onu söylediler...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – O zaman şöyle bir şey yapalım...

BAŞKAN – Bu geçmişte -şimdi bize oradaki veliler de geliyor- uygulandı aslında, o teşvikler de uygulandı ama belki şey olacak.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bakanım devam etsin isterseniz, müsaade edin çünkü bu konu çok...

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Eş durumunda öğretmen öncelikli... Mesela öğretmenin olduğu mekân yani erkek-bayan önceliği değil de öğretmenin olduğu yere bir eş durumu sağlanabilirse. Şu anda eş durumlarından sadece öğretmen-öğretmen yararlanabiliyor. O yüzden...

BAŞKAN – İnşallah, zaman içerisinde olur.

Diğer konulara da müsaade ederseniz...

Buyurun Sayın Bakanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Burada muhakkak surette öğretmenimizin lehine ne varsa... Yani bizim buna karşı olduğumuz anlamında “Asla buluşmasınlar.” vesaire böyle bir şey tabii ki olamaz. Biz bunu nasıl çözeriz? Bakanlık mevzuatı içerisinde ne yapabilirsek onu ben kendi adıma, arkadaşlarımızla beraber yaptım, daha da yapacağız ama bir adım sonrası Meclisinizin takdirinde ve yetkisindedir. Bunu da huzurunuzda arz etmek isterim.

Bunun ötesinde, engelli öğretmenlerle ilgili; burada bizim bir potansiyelimiz var, mesela ben şu anda isterim ki 100 bin öğretmenimizi hemen alalım. Siz burayı çok iyi biliyorsunuz, bütçe planı biliyorsunuz, süreçleri biliyorsunuz, bu sene ekonomik olarak genel tabloyu çok iyi biliyorsunuz; engelli arkadaşlarımızla ilgili gerek Çalışma Bakanlığındaki faaliyetlerde gerekse Millî Eğitim Bakanlığında bunun giderek artması noktasında da bir çabamız var. Bu 500’ün 750 olması da genel tabloya baktığımızda, hani, gerçekten, başka ne yapabiliriz şeklindeki bir sorgulamadan sonra bu böyle oldu. Bunu peyderpey yapacağız. Orada başka uygulama sorunlarımız da var, yani engelli öğretmenlerimizin okullarda ne şekilde yararlı olabileceği konusunda bazı sıkıntılarımız var, onlarla ilgili de çözümler bulmaya çalışıyoruz, o da devam ediyor.

Bunun ötesinde, yapılan bütün bu çalışmaların... Mesela 12’nci sınıf hazırlıkla ilgili bir şey sordu sayın vekilimiz. Burada, Millî Eğitim Bakanlığının içerisinde yapılan bazı taslak çalışmalarla ilgili dışarıya bilgi sızıyor. Bu birçok yerde oluyor. Millî Eğitim Bakanlığında daha çok oluyor çünkü biz bir karar alırken sahadan çok fazla insanı davet edip onların görüşünü alıyoruz, o da kulaktan kulağa yayılıyor. Burada bizim yapmak istediğimiz şey, bir dersane ya da üniversite sınavına hazırlık sistemi yapmıyoruz, biz ortaöğretimi iyileştirme çalışması yapıyoruz. Derslerin sayısı azalırken -ki bunlar netleşti aslında, ilan edeceğiz- prensip şu: Çocuklar bütün alanların dersinin hepsini birden almasınlar, nereye yöneleceklerse üniversitede biz onun ilgisini, yeteneğini ölçelim, kendi tercihinde kalmıştır. Burada bir öneri de olmuştu entegre okullar vesaireyle ilgili. Hani biz çocukları belirleyelim, sonra sen şuraya, sen şuraya git; Türkiye böyle bir sosyo antropolojik zemine henüz sahip değil. Yani bizim insanların çocuğuna “Sizin çocuğunuz hakkında karar verdik, o şu okula gidecek, bu da bu okula gidecek.” diyeceğimiz bir sosyo antropolojik zemin Türkiye’de oluşmadı Almanya’daki gibi ya da başka yerdeki gibi. Bu oluştuğunda o da olabilir.

Liselerin ders saati ve sayısı ile ilgili, bütün bunlar çocuğun derinleşmesi, hobi yapabilecek duruma gelmesi... Mesela ortaöğretimdeki en önemli şeylerden bir tanesi şu: Lise mezununun hemen hemen hiçbir becerisi yok. Bu becerinin edinilebilmesi için bilişim sektörüyle, hizmet sektörüyle birkaç aydır çalışıyoruz, uluslararası sertifika ve belge sistemleri oluşturduk, protokoller imzalandı. Yani lise mezunu bir çocuk belirli konularda... Bu, herhangi bir bilişim güvenliği vesaire gibi “social hackerlık” dediğimiz başka alanlar veya bugünkü bilişim dünyasının ihtiyacı olan konularla ilgili olabilir ya

da sanatla ilgili olabilir, başka alanlarla ilgili olabilir; bütün bunları Mesleki Yeterlilik Kurumundan da belgelendirerek, uluslararası sertifika sistemlerini de vererek, çocuk mezun olduğunda, elinde, bununla para kazanabileceği bir sertifikası ve geçerli bir sertifikası olsun. Bütün bu beceri sertifika sistemlerini de piyasada ihtiyaç olan şeylerden yapıyoruz. Yani “Biz bunu verdik de bir işe yaramadı.” demesinler diye. Dış ticaret açığımız ve insan kaynakları açığımız açısından nerede eksiklerimiz varsa oralarda sertifikasyon sistemi oluşturduk. Bunlar da ortaöğretimi açıklayacağız... Sanırım mart ortasında açıklayacağız onu da, o zaman bu da belli olacak. Çocuk bir alanda derinleşecek ve o alanda, mesela matematikse matematikte iki saatle yetinmeyecek, matematikte sekiz saat ama laboratuvarını alacak. Şimdi biz laboratuvara sokamıyoruz çocuğu, her dersi almak zorunda olduğu için. Diyelim ki mühendisliğe girecek çocuk, o da bütün sosyal dersleri alıyor, diğerleri de alıyor. Önemli olan temel dersleri ilköğretimde almak, lise 1’de de Türk edebiyatı, Türk tarihi vesaire gibi ortak bir havuz oluşturmak ama ondan sonra da bırakın kendi yönedikleri alanlarda derinleşsinler meselesi bu.

Burada da trafik metaforunun olduğu bir şeyi kullanıyoruz. Yani hızlı gitmek, ortadan gitmek, kenardan gitmek gibi, çocuğun her an şerit değiştirebileceği esnek bir model geliyor, inşallah bunu da paylaşacağız.

Üzerinde durmadığım bazı konular var ama bunlar, inanın, sizin biraz önce -tırnak içinde- “polemik” dediğiniz ya da benim güç alanım içerisinde olmayan konular şu anda. O sebeple, hani bunun üstünde çok durup da... Bizim şu anda bir teknik olarak, sosyoteknik anlamda “zamanın ruhu” dediğimiz şeyi bir halletmemiz lazım. Bunun ötesi, Türkiye’nin kendi içerisinde tartışarak, Meclisinde konuşarak, karar alarak yapabileceği şeyler. Yani iki yüz yıllık meselelerimizi benim çözmem mümkün değil ya da elli senelik meseleyi benim çözmem mümkün değil.

Ben bugün için, Türkiye’nin velisinin, çocuğunun, öğretmenin mutlu olacağı bir mekanizma kuralım istiyorum ve asıl derdim küresel rekabet. Yani o şu anda o zemini kuralım, mezun profiline bakalım. Lise mezunu ne işe yarar Türkiye’de? Ortaokul mezununun profili nedir, ne işe yarar ortaokul mezunu? Neyi öğrenir yani? Bütün bunları akredite edelim ve herkese söz verelim, hesap verelim. Vizyon Belgesi’nin çıkış amacı da o. Ben size söz veriyorum, üç sene içerisinde bunları bunları şu aşamada yapacağız inşallah diye. Buna durup dururken niye söz veriyoruz? Hesap verebilir olalım diye söz veriyoruz. Yani bunu topluma taahhüt edelim, ey toplum, siz de buna beraber omuz yerin, yüklenin diye yapıyoruz bunu. Yoksa hiçbir bakanın böyle bir belge sunma ya da... Yani böyle bir beklenti oluşmuyor, ben bunu kasten yapıyorum, herkese bir hiza taşı olsun diye yapıyorum. Bütün illeri buraya davet etmek... Arkadaşlar, herkes buraya baksın diye bunu yapıyoruz. İnşallah, samimiyetle bir şey söyleyeyim: İşin içine girdikçe bu işin yapılabileceğine olan inancımız çok artıyor. Yani inanın, o kadar zor bir mesele değil bu ve birçok şart hazır zaten. Benim, şu anda, temel şartlarla ilgili sıkıntım çok az. Türkiye’nin sadece genel ekonomik durumuyla ilgili ve biraz da zihinsel dönüşümle ilgili bir beklentim var, onun dışında bu işleri inşallah yapacağız.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Son olarak, öğretmen arkadaşlara müjde verelim mi Sayın Bakanım?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Neyle ilgili?

SERKAN TOPAL (Hatay) – Ücretli öğretmen arkadaşlara müjdeyi verelim mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ZİYA SELÇUK – Ne müjdesi?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanımız böyle bir toplantı yapma teklifiyle bana geldi, ben de bu toplantının yararlı olacağını dŐnerek bu toplantıyı bugün gerçekleŐtirdim. Hem vermiŐ olduğu bilgilerden dolayı Sayın Bakanımıza hem katkılarınızdan dolayı sizlere teşekkür ediyorum. İnşallah, ilerleyen zaman diliminde, burada da dile getirildiği gibi, yine bu benzer toplantıları yaparak Sayın Bakanımızdan ve Bakanlık yetkililerinden eğitimle ilgili konularda bilgiler alacağız.

Tekrar teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.31

